

METINĖ NACIONALINIO
PAŽANGOS PLANO
ĮGYVENDINIMO ATASKAITA
UŽ 2025 METUS

FINANSŲ MINISTERIJA

2026 metai

Turinys

BENDRA ĮGYVENDINIMO APŽVALGA	6
NACIONALINIŲ PP ĮGYVENDINIMAS	11
1 TIKSLAS. Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą	11
Mokslo PP.....	11
Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo PP	12
Valstybės skaitmeninimo PP	13
Kultūros ir kūrybingumo PP	14
Intelektinės nuosavybės PP.....	15
Energetikos PP.....	15
Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės PP	16
2 TIKSLAS. Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtraukti, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį	17
Pajamų nelygybės mažinimo PP.....	17
Socialinės sutelkties PP	18
Įtraukios darbo rinkos PP	19
Energetikos PP.....	20
Šeimos politikos stiprinimo PP.....	21
Neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse PP.....	22
Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo PP	22
Sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo PP	24
Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės PP	25
3 TIKSLAS. Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams	26
Švietimo PP	26
Mokslo PP.....	27
4 TIKSLAS. Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą.....	28
Kultūros ir kūrybingumo PP	28
Sporto PP	29
5 TIKSLAS. Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį sujungiamumą.....	30
Energetikos PP.....	30
Susisiekimo PP	31
6 TIKSLAS. Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui.....	32
Susisiekimo PP	32
Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės PP	33

Energetikos PP.....	33
Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo PP	34
Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo PP.....	36
7 TIKSLAS. Tvariai ir subalansuotai vystyti Lietuvos teritoriją ir mažinti regioninę atskirtį	37
Regionų PP	37
8 TIKSLAS. Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą	39
Teisingumo sistemos PP	39
Viešojo valdymo PP	40
Tvarių viešųjų finansų PP.....	41
9 TIKSLAS. Stiprinti Lietuvos įtaką pasaulyje ir ryšius su diaspora	42
Užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos PP	42
10 TIKSLAS. Stiprinti nacionalinį ir viešąjį saugumą.....	44
Krašto apsaugos sistemos stiprinimo PP	44
Susisiekimo PP	45
Civilinės saugos stiprinimo PP	45
Kibernetinio saugumo PP	46
Viešojo saugumo stiprinimo PP.....	46
2025 M. ATLIKTŲ NACIONALINIŲ PLĖTROS PROGRAMŲ VERTINIMŲ REZULTATŲ APŽVALGA.....	48
I Švietimo PP vertinimas.....	48
II Susisiekimo PP vertinimas	49
III. Horizontalūs intervencijų vertinimai, apimantys įvairių nacionalinių plėtros programų intervencijas	51
Finansų ministerijos, nacionalinės koordinuojančios institucijos, užsakymu atliktas 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės (EEE) ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų galutinis vertinimas.	51
Finansų ministerijos, 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos vadovaujančiosios institucijos, užsakymu atliktas 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos įgyvendinimo tarpinis vertinimas.....	52

Trumpiniai

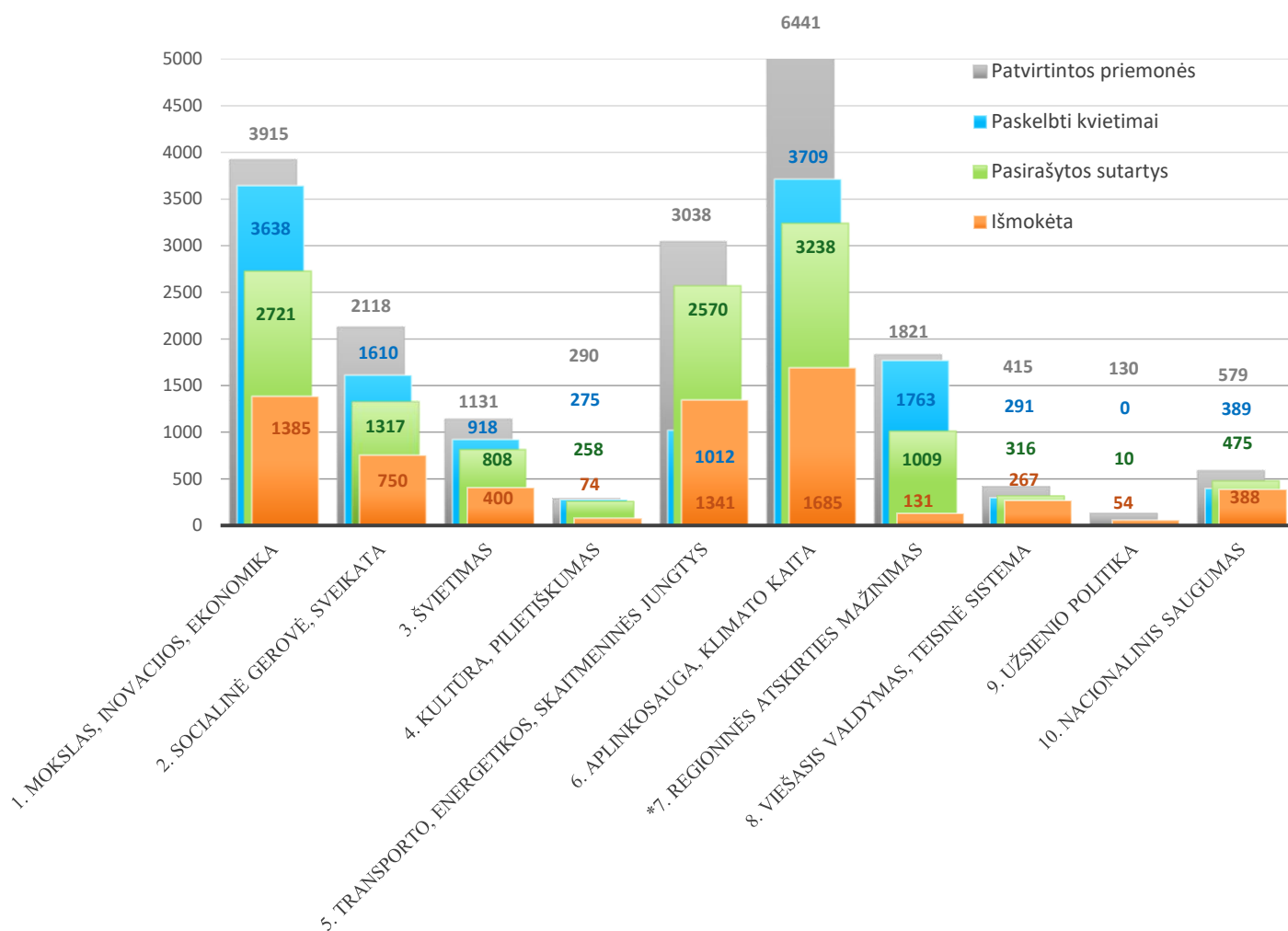
AEI	– Atsinaujinantys energijos ištekliai
AM	– Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
CPVA	– Centrinė projektų valdymo agentūra
DI	– Dirbtinis intelektas
DSS	– Darbuotojų saugos ir sveikatos sistema
EBPO	– Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
EEE/NOR	– EEE ir Norvegijos finansiniai mechanizmai
EIM	– Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
EK	– Europos Komisija
EM	– Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
ES	– Europos Sąjunga
ESFA	– Europos socialinio fondo agentūra
ESF+	– Europos socialinis fondas +
FM	– Lietuvos Respublikos finansų ministerija
IN	– Intelektinė nuosavybė
IP	– 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programa
ISVF	– 2021–2027 m. Integruoto sienų valdymo fondo sienų valdymo ir vizų finansinė parama
KKI	– Kultūros ir kūrybinės industrijos
KM	– Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
LMT	– Lietuvos mokslo taryba
LR	– Lietuvos Respublika
LRV	– Lietuvos Respublikos vyriausybė
MTEP	– Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra
MTEPI	– Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra bei inovacijos
NKL	– Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas „Naujos kartos Lietuva“
NPP	– 2021–2030 m. Nacionalinis pažangos planas
NVO	– Nevyriausybinės organizacijos
PFSA	– Projektų finansavimo sąlygų aprašas
PII	– Pasaulinis inovacijų indeksas

PINO	– Pasaulinė intelektinės nuosavybės organizacija
PP	– Plėtros programa
RPP	– Regionų plėtros programa
RPPI	– Regionų plėtros plano įgyvendinimas
SADM	– Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
SAM	– Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
SM	– Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
STEP	– Europos strateginių technologijų platforma
STT	– Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba
ŠMSM	– Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija
TM	– Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
UAB ILTE	– ILTE
URM	– Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
VB	– Valstybės biudžetas
VGI	– Vaiko garantijos iniciatyvos
VRM	– Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
VSF	– 2021–2027 m. Vidaus saugumo fondas
ŽŪM	– Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija

BENDRA ĮGYVENDINIMO APŽVALGA

Įgyvendinant Nacionalinį pažangos planą, 2025 m. pabaigoje buvo patvirtintos 28 plėtros programos, 164 valstybinio planavimo pažangos priemonės, bei 112 regioninių priemonių. Pažymėtina, jog patvirtinus naujus specialius prioritetus Investicijų programoje, numatoma rengti papildomas pažangos priemones atliepančias aktualius poreikius.

Patvirtintose priemonėse suplanuota 19,9 mlrd. eurų skiriamo finansavimo lėšų. Nuo pažangos priemonių įgyvendinimo pradžios iki 2025 m. pabaigos investuota 6,5 mlrd. eurų, t. y. 33 proc. visų suplanuotų lėšų (1,2 pav.) Atitinkamai šiuo metu sutartimis išsipareigota 64 proc. pažangos priemonėse suplanuotų lėšų.

* Regionų plėtros programoje įgyvendinami ir kitų tikslų uždaviniai

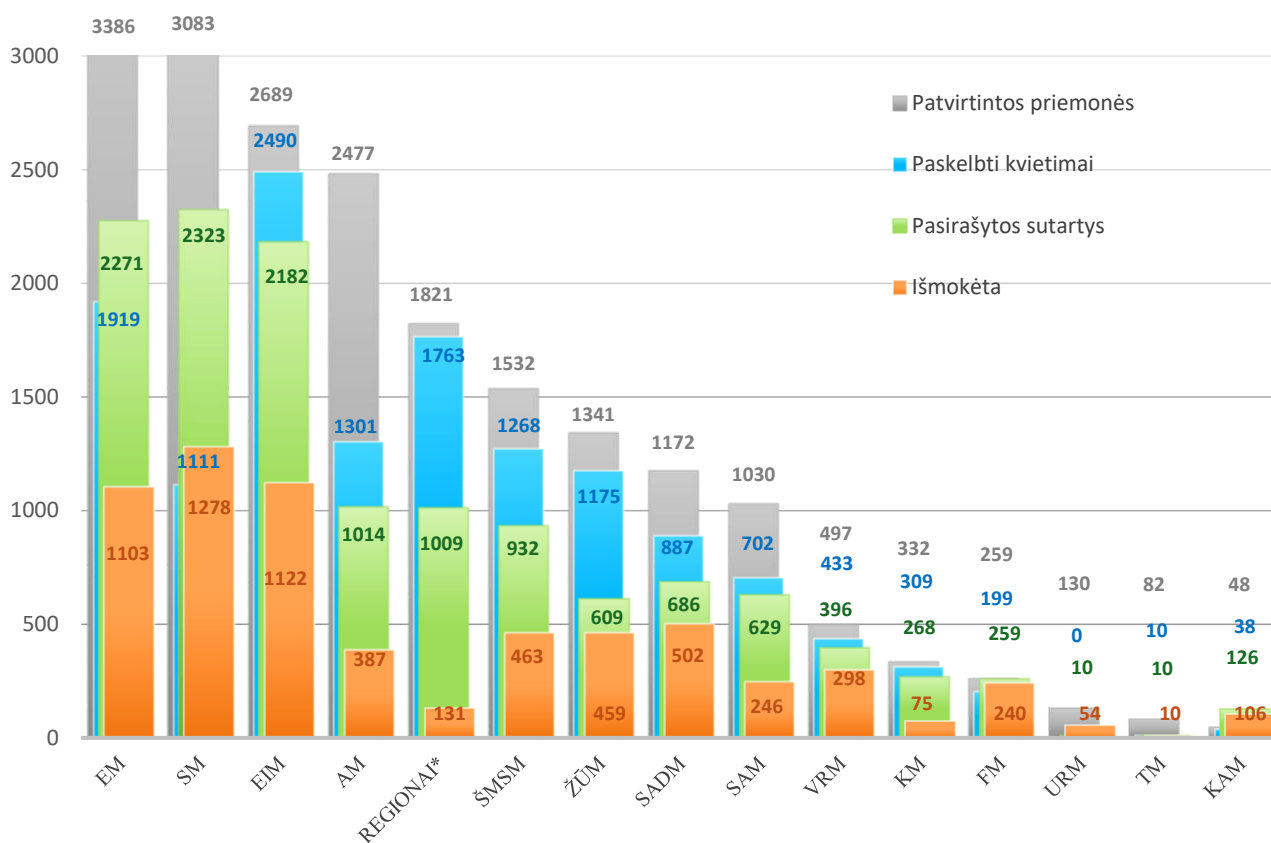
1 pav. Pažangos priemonėms skirtos finansavimo lėšos pagal NPP tikslus (mln. eurų) nuo įgyvendinimo pradžios

Daugiausiai pažangos lėšų pažangos priemonėse suplanuota šeštame, aplinkos ir klimato kaitos, bei pirmame, mokslo, inovacijų ir ekonomikos, tiksluose.

Didžiausia dalis sutarčių pasirašyta 4 tikslu – kultūros ir pilietiškumo srityse – 89 proc., penktame tikslu, siekiančiame gerinti transportą, energetiką ir skaitmeninį junglumą – 85 proc. skirtų ir patvirtintų pažangos priemonių. Dešimto tikslo, įgyvendinančio nacionalinį saugumą, pasirašytų sutarčių dalis siekia 82 proc. visų 10 tikslu skirtų ir patvirtintų pažangos priemonių lėšų, o viešojo valdymo ir teisinės sistemos srityje (8 tikslas) – 76 proc. skirtų ir patvirtintų pažangos priemonių.

Stebint investicijų pokyčius pagal NPP tikslus (žr. 1 pav.), didžiausia investuota lėšų dalis tenka dešimtajam tikslui, susijusiam su nacionalinio saugumo stiprinimu – 67 proc. (388 mln. eurų), taip pat aštuntajam tikslui, skirtam viešojo valdymo ir teisinės sistemos užtikrinimui – 64 proc. (267 mln. eurų).

Mažiausi išmokėjimai 7 tikslu, skirtame tvariai ir subalansuotai vystyti Lietuvos teritoriją ir mažinti regioninę atskirtį – 7 proc. (131 mln. eurų). Tačiau pažymėtina, kad 2025 m. regioninės investicijos sparčiai augo: 2024 m. buvo išmokėta 21 mln. eurų, o 2025 m. investicijos pasiekė 131 mln. eurų.

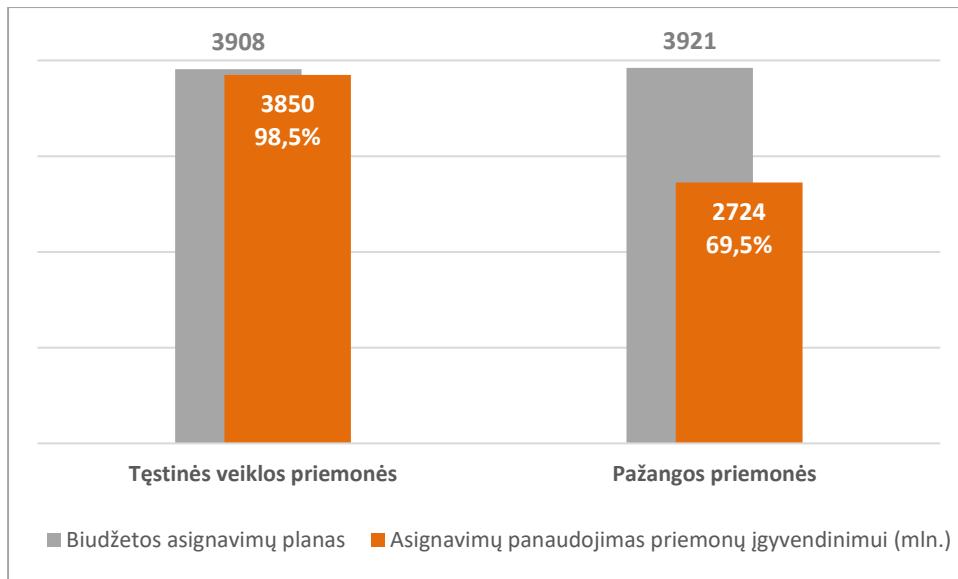
* Regionų plėtros programoje įgyvendinami ir kitų tikslų uždaviniai

2 pav. Pažangos priemonėms skirto finansavimo lėšos pagal ministerijas (mln. eurų) nuo įgyvendinimo pradžios

Vertinant pažangos lėšų investavimą pagal ministerijas, didžiausia išmokėtų lėšų dalis stebima KAM ir FM administruojamose priemonėse. VRM pasiekė 60 proc., SADM– 43 proc., URM ir EIM po 42 proc., SM – 41 proc., ŽŪM – 34 proc., EM – 33 proc., ŠMSM – 30 proc. Likusių ministerijų priemonėse investicijos nesiekia 30 proc. nuo ministerijos patvirtintų pažangos priemonių skiriamo finansavimo dalies.

Vertinant sutarčių dalį, KAM ir FM jau ankstesniais metais buvo pasiekusios daugiau kaip 90 proc., pažangos priemonių patvirtintų lėšų. Kitų ministerijų pažangos priemonių patvirtintų lėšų, suplanuotų projektams (pasirašytomis sutartimis), dalis sudaro: EIM ir KM – po 81 proc., VRM – 80 proc., SM – 75 proc., EM – 67 proc.

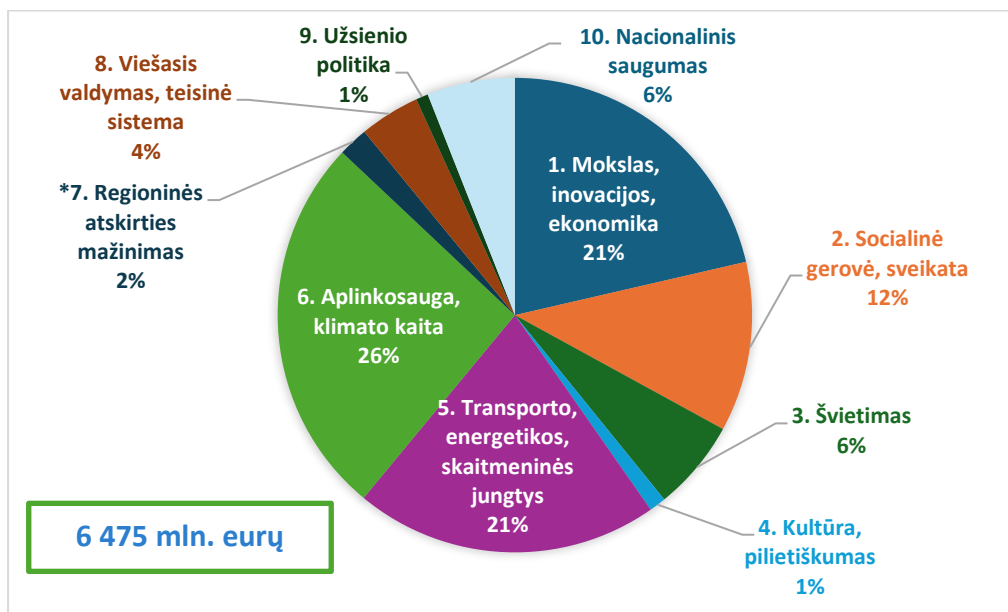
2025 m. biudžete pažangos uždavinių įgyvendinimui buvo suplanuota 7 829 mln. eurų tęstinių ir pažangos lėšų, iš jų investuota 6 573 mln. eurų asignavimų. Pažangos priemonių įgyvendinimui 2025 m. biudžete buvo suplanuota 3 921 mln. eurų, iš kurių investuota 69,5 proc. (3 pav.)

3 pav. 2025 m. biudžeto asignavimų planas ir panaudojimas pažangos uždavinių įgyvendinimui (mln. eurų)

Investuotų pažangos lėšų dalis, tenkanti kiekvienam NPP tikslui, pavaizduota 4 pav.

Nuo investavimo pradžios, įgyvendinant pažangos priemones, 26 proc. investicijų skirta užtikrinti aplinkosaugos ir klimato kaitos reikalavimus (6 tikslas), po 21 proc. investuota gerinant transporto, energetikos ir skaitmeninį junglumą (5 tikslas), ir mokslo, inovacijų ir ekonomikos sritį (1 tikslas).

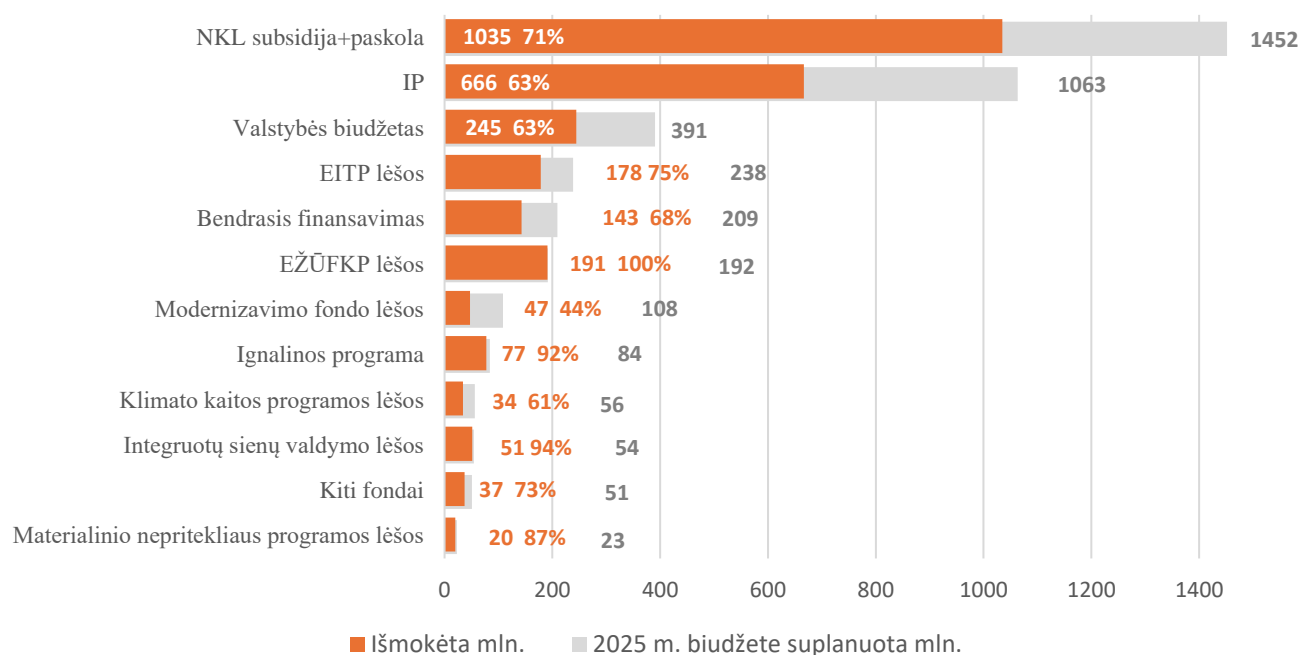

4 pav. Investuotos pažangos priemonių lėšos pagal NPP tikslus (proc.) nuo įgyvendinimo pradžios

2025 m. biudžete pažangos lėšų buvo suplanuota 3 921 mln. eurų, iš kurių išmokėta – 2 724 mln. eurų, 69,5 proc. (5 pav.).

Vertinant 2025 m. pažangos lėšų investicijas pagal finansavimo šaltinius, daugiausia išmokėtų lėšų sudarė NKL subsidijos ir paskolos lėšos – 1 035 mln. eurų (38 proc. visų išmokėtų lėšų). Pažymėtina, kad NKL planą sudaro 216 rodiklių (196 subsidijos rodikliai (70 reforminių ir 126 investiciniai) ir 20 paskolos rodiklių (8 reforminiai ir 12 investicinių). Iš viso 78 rodikliai yra reforminiai, iš kurių jau pasiekti 73, t. y. nuo

NKL plano įgyvendinimo pradžios jau įvykdyta 93,6 proc. NKL plano reforminių veiksmų. Taip pat NKL plane numatyti 138 investiciniai rodikliai, iš kurių pasiekta 50.

* Metų sąmata su leistiniais patikslinimais

** Kt. fondų lėšas sudaro: Skaitmeninės Europos programos lėšos, VSF, Antrojo Šveicarijos įnašo finansinės paramos lėšos, INTERREG programos lėšos, Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo lėšos ir kt.

5 pav. 2025 m. biudžeto asignavimų pažangos priemonėms planas ir panaudojimas pagal finansavimo šaltinius (mln. eurų)

Antras pagal dydį finansavimo šaltinis yra IP. 2025 m. išmokėta 666 mln. eurų (25 proc. visų išmokėtų lėšų). Vertinant 2026 m. planuojamus avansinius mokėjimus šaliai ir jau deklaruotas išlaidas, 2026 m. N+3 reikalavimas jau įgyvendintas.

Taip pat, svarbu paminėti, kad 2026 m. vasario 25 d. EK patvirtino IP keitimą kuriuo perskirstyta 542,4 mln. eurų naujiems specialioms prioritetams skirtiems valstybei kritiškai svarbioms sritims. Didžiausias dėmesys tenka kariniam mobilumui, civilinei saugai, energetikos ir vandentvarkos infrastruktūrai, taip pat civilinės parengties ir socialinio būsto stiprinimui.

Rekomenduojama EM, SM, VRM, SADM ministerijoms užtikrinti kuo spartesnę naujų specialių prioritetų įgyvendinimo pradėjimą – operatyviai parengti reikalingus planavimo ir įgyvendinimo dokumentus ir sudaryti sąlygas laiku pradėti investicijas į valstybei kritiškai svarbias sritis.

2025 m. planuotų ir investuotų pažangos lėšų pasiskirstymas pagal ministerijas pavaizduotas 6 paveiksle. Vertinant pažangos priemonių išmokėjimus pagal suplanuotas lėšas, daugumoje ministerijų įgyvendinimas vyksta sklandžiai – išmokėta daugiau kaip 69 proc. asignavimų, o kai kurios ministerijos pasiekė ir 100 proc. lėšų panaudojimą. Didžiąją dalį investicijų sudarė NKL, IP ir VB lėšos. Vis dėlto kelių ministerijų pažangos priemonių įgyvendinimo tempai išlieka lėtesni:

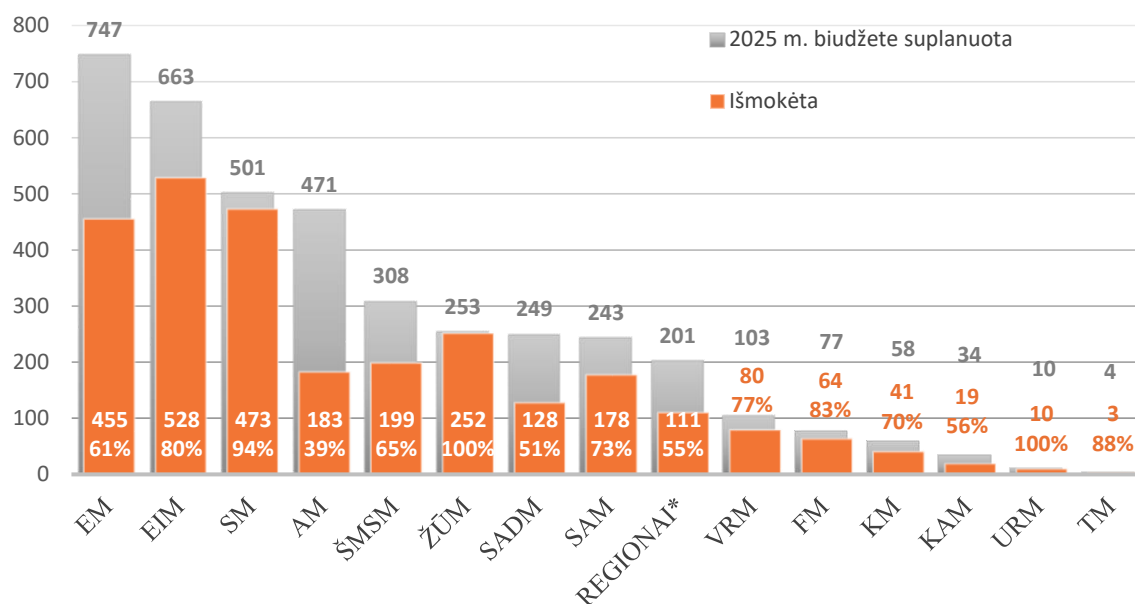
- AM iš biudžete suplanuoto 471 mln. eurų pažangos priemonėms išmokėta 183 mln. eurų t.y. 39 proc. suplanuotų lėšų. Reikšminga dalis pažangos priemonėms numatytų asignavimų nepasiekė 50 proc. plano: „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“ – 0 proc., „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ – 14 proc., „Skatinti atliekų prevenciją“ – 17 proc., „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ – 31 proc. ir „Skatinti pastatų renovaciją“ – 36 proc.

- SADM iš suplanuotų 249 mln. eurų pažangos priemonėms išmokėta 128 mln. eurų arba 51 proc. suplanuotų lėšų. Nors daliai pažangos priemonių suplanuotos lėšos išmokėtos 100 proc., kai kurių priemonių asignavimai reikšmingai atsiliko nuo plano. Pavyzdžiui pažangos priemonei „Skatinti verslumą“ išmokėta 0

proc., kaip ir priemonei „Plėtoti NVO įgalinimo teikti socialinės srities viešąsias paslaugas modelį“ – 0 proc., „Efektyvinti profesinės rizikos valdymą įmonėse ir savarankiškai dirbant“ – 4 proc.

- Regioninių priemonių įgyvendinimui iš suplanuotų 201 mln. eurų pažangos priemonėms išmokėta 111 mln. eurų arba 55 proc. suplanuotų lėšų.

- Taip pat bendro išmokėjimų vidurkio nesiekia KAM – iš suplanuotų 34 mln. eurų pažangos priemonei „Stiprinti kibernetinį atsparumą“, išmokėta 19 mln. eurų t.y. 56 proc. suplanuotų lėšų.

6 pav. 2025 m. biudžeto asignavimų pažangos priemonėms planas ir panaudojimas pagal ministerijas (mln. eurų)

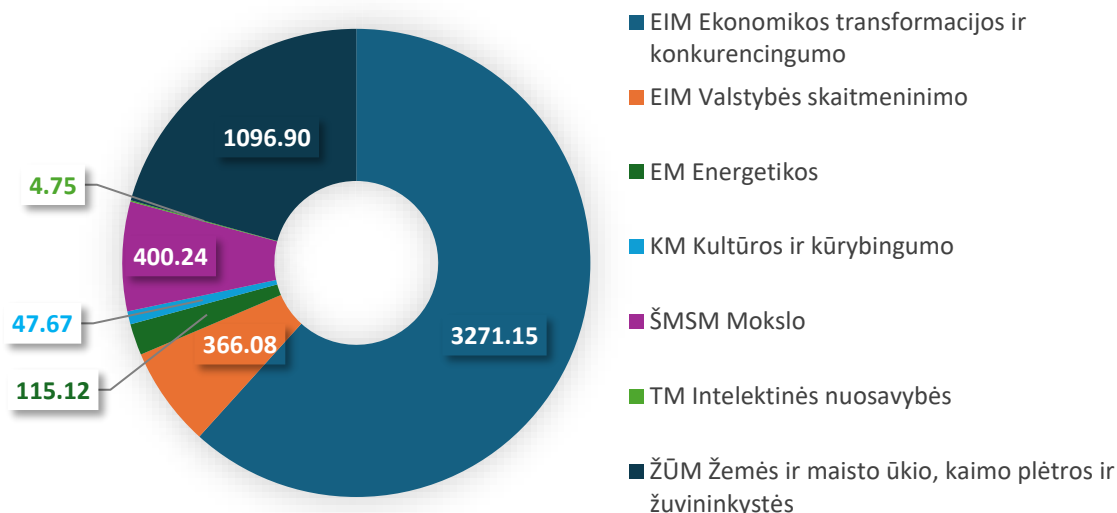
Šiuo metu taikoma atnaujinta NPP strateginių tikslų ir uždavinių rodiklių sistema, įsigaliojusi 2024 m. lapkričio 9 d., kurioje išskiriami planuojami rodikliai, stebimi krypties rodikliai ir papildomai stebimi krypties rodikliai. Rodikliai skelbiami Valstybės duomenų agentūros [svetainėje](#).

Kalbant apie horizontaliuosius principus, pastaraisiais metais ypač išsiskiria Lietuvos pažanga „Darnaus vystymosi“ srityje – 2025 m. šalis pasiekė aukščiausią iki šiol 29-ąją vietą Darnaus vystymosi indekse (surinkta 78,81 balo iš 100), nors dar 2022 m. Lietuva užėmė 39-ąją vietą.

Išsamesnė informacija apie horizontaliuosius principus pateikiama ataskaitos priede.

NACIONALINIŲ PP ĮGYVENDINIMAS

1 TIKSLAS. Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą

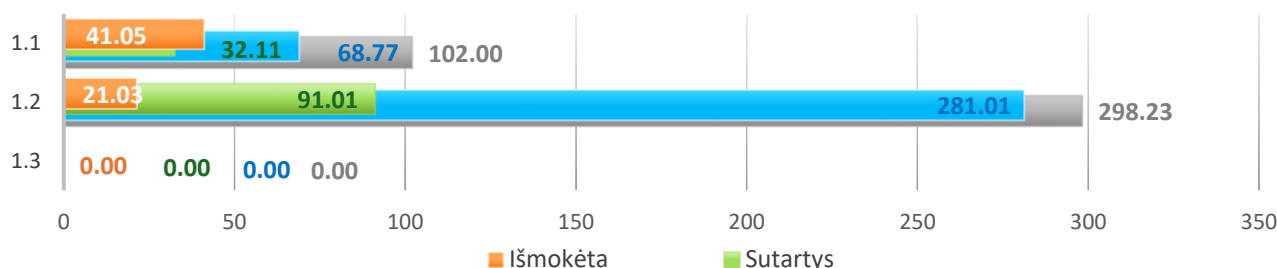
7 pav. Ministerijų PP 1 tikslui suplanuotos lėšos (mln. eurų)

Mokslo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai
Patvirtintos priemonės	422,05	Suplanuota 54.93 Išmokėta 25.09
Paskelbti kvietimai	157,20	
Sudarytos sutartys	72,14	
Investuota	37,00	

Mokslo PP įgyvendinami 1 tikslo uždaviniai:

- 1.1. Stiprinti žmonių išteklius ir kompetencijas aukšto lygio mokslui ir mokslu grįstoms technologijoms kurti;
- 1.2. Kurti aukšto lygio mokslo žinias, didinančias šalies konkurencingumą;
- 1.3. Skatinti mokslui imlaus verslo kūrimąsi bei mokslo ir verslo bendradarbiavimą ir plėtoti verslumo kultūrą mokslo ir studijų institucijose.

Mokslo PP įgyvendina tris pažangos priemones. 1.3. uždavinio ŠMSM priemonė įgyvendinama kartu su EIM (daugiau informacijos pateikiama prie EIM 1.5 uždavinio). Pasirašytos sutartys apima 43 proc. suplanuotų lėšų.

2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 54,93 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota mažiau nei pusė (46 proc.) Didžiąją dalį investicijų sudaro VB lėšos – 57 proc., NKL subsidijos – 37 proc., IP – 10 proc.

Per 2025 metus pasiekta pažanga skelbiant IP ir NKL kvietimus, tačiau pastebimas reikšmingas atsilikimas sudarant finansavimo sutartis ir teikiant veiklos ataskaitas dėl lėšų išmokėjimo. Tai daugiausia lėmė netinkamai pasirinktas planavimo projektų atrankos būdas, kai projektų vykdytojas yra LMT kartu su partneriais – mokslo ir studijų institucijomis bei verslo subjektais. Dėl tokio modelio užsitęsia partnerių pritraukimas, projektų įgyvendinimo planų rengimas ir teikimas, jų vertinimas, sutarčių sudarymas bei investicijų įgyvendinimo pradžia. Laiku nepradėjus įgyvendinti veiklų, tampa neįmanoma skelbti naujų kvietimų toms pačioms veikloms. Tai iliustruoja IP veiklos „Mokslo vadybos ir žinių komercinimo gebėjimų mokslo ir studijų institucijose stiprinimas“, „Žinių perdavimo ir komercinimo sistemos stiprinimas“ bei „Mokslo vadybos ir žinių komercinimo gebėjimų mokslo ir studijų institucijose stiprinimas (preakceleravimas ir mentorystė)“, kurių kvietimų paskelbimas numatytas tik 2026 m. gruodžio pabaigoje. Toks terminas neatitinka Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių reikalavimo sudaryti projektų sutartis iki 2026 m. gruodžio 31 d.

Investicijų įgyvendinimas paspartėtų ir taptų sklandesnis, jei minėtos veiklos būtų įgyvendinamos konkurso būdu. Taip pat, svarstyтина administravimą sutelkti didesnę įdirbį konkrečioje srityje turinčiose institucijose, pavyzdžiui, mokslo vadybos ir žinių komercinimo gebėjimų stiprinimo mokslo ir studijų institucijose (atžalinių įmonių steigimas) veiklos administravimą perduoti VšĮ Inovacijų agentūrai, kuri turi patirties įgyvendinant verslo įmonių MTEPI veiklas.

Rekomenduojama ŠMSM:

1. Iki 2026 m. birželio 1 d. parengti IP veiklos „Mokslo vadybos ir žinių komercinimo gebėjimų mokslo ir studijų institucijose stiprinimas“ PFSA pakeitimą, veiklas įgyvendinti konkurso būdu, jų administravimą perduoti VšĮ Inovacijų agentūrai arba VšĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai atrinkti šiuos projektus konkurso būdu.

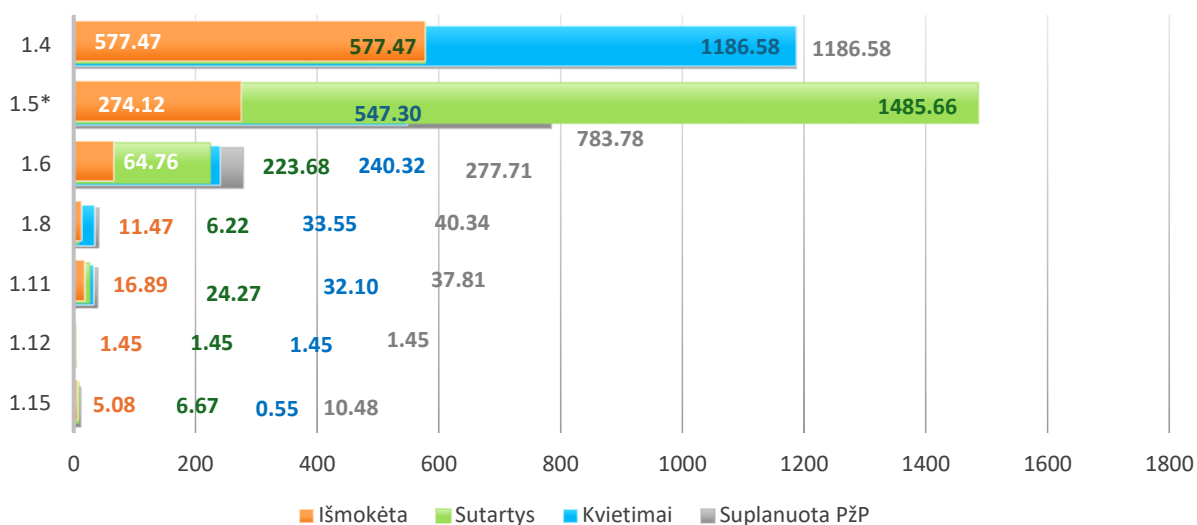
2. Paankstinti veiklų „Žinių perdavimo ir komercinimo sistemos stiprinimas“ bei „Mokslo vadybos ir žinių komercinimo gebėjimų mokslo ir studijų institucijose stiprinimas (preakceleravimas ir mentorystė)“ kvietimų paskelbimą, užtikrinant sutarčių sudarymą iki 2026 m. pabaigos.

Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	2 338,16	Suplanuota	532.64
Paskelbti kvietimai	2 176,22	Išmokėta	443.90
Sudarytos sutartys	1 867,01		
Investuota	951,24		

Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo PP įgyvendinami 1 tikslo uždaviniai:

- 1.4. Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos;
- 1.5. Skatinti pažangiųjų technologijų ir inovacijų kūrimą, diegimą ir sklaidą;
- 1.6. Pritraukti tiesiogines užsienio ir vietines investicijas;
- 1.8. Skatinti verslumą ir įmonių augimą;
- 1.11. Skatinti prekių ir paslaugų eksportą;
- 1.12. Didinti Lietuvos turizmo konkurencingumą;
- 1.15. Gerinti aukštos ir vidutinės pridėtinės vertės ekonomikos sektorių žmogiškųjų išteklių poreikio tenkinimą.

*1.5 uždavinyje yra fondų fondas "Inovacijų skatinimo fondas", kurį vykdo UAB "Iltė". Investicijos sparčiai plėtojamos, todėl sutarčių suma didesnė, nei suplanuotų lėšų.

Šioje PP įgyvendinama 10 pažangos priemonių, kurios skatina perėjimą prie neutralios klimatui ekonomikos, spartina turizmo vystymąsi, suteikia skaitmenizavimo galimybes, bei skatina verslumą ir inovacijas. 1.12 uždavinys, susijęs su turizmu, pagal suplanuotas pažangos priemones lėšas, įvykdytas.

Finansinis įgyvendinimas sklandus: pasirašyta beveik 80 proc. sutarčių. 2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 532,64 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota 84 proc. Didžiąją dalį investicijų sudaro NKL lėšos – 69 proc., IP – 23 proc.

2025 m. parengtas ir metų pabaigoje EK tvirtinti pateiktas naujas IP 11 specialus prioritetas „Gynybos ir saugumo pramonės stiprinimas“, kurio veikloms finansuoti skirta 89,04 mln. eurų. Numatomos investicijos į: įmonių MTEP veiklas; bandymų ir prototipavimo infrastruktūros kūrimą bei modernizavimą; gynybos ir saugumo pramonės įmonėms reikalingus viešos prieigos infrastruktūros objektus; viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą, kuriant ir išbandant naujus technologinius sprendimus gynybai; taip pat investicijas į naujus amunicijos gamybos pajėgumus.

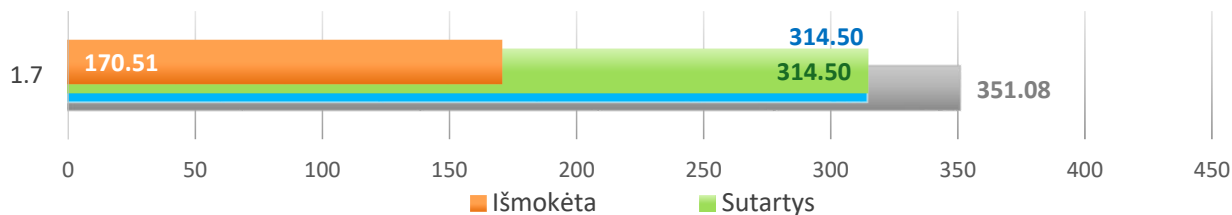
EIM 2026 m. kvietimų plane yra suplanuota visa eilė kvietimų veikloms – „INVEST MTEP“, „STEP kaupiamasis finansavimas“, „InoKlaster (BJR)“, „Žalioji eksperimentas+“, „Ecoinovacijos“, kurios nėra naujos ir nebuvo įtrauktos į Investicijų programą su paskutiniu jos keitimu. Šiuos kvietimus planuojama paskelbti nuo 2026 m. II ketvirčio pabaigos. Įvertinus viso administravimo proceso trukmę (PĮP teikimą, jų vertinimą ir sutarčių sudarymą), kyla rizika, kad pagal minėtus kvietimus projektų sutartys nebus sudarytos iki 2026 m. gruodžio 31 d., kaip numatyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse.

Rekomenduojama EIM užtikrinti, kad projektų finansavimo sutartys būtų sudarytos iki 2026 m. gruodžio 31 d.

Valstybės skaitmeninimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	351,08	Suplanuota	130.62
Paskelbti kvietimai	314,50	Išmokėta	84.44
Sudarytos sutartys	314,50		
Investuota	170,51		

Valstybės skaitmeninimo PP įgyvendinamas 1 tikslo 1.7. uždavinys: Skatinti valstybės skaitmeninimą.

Uždavinys įgyvendinamas pasitelkiant 4 pažangos priemones. Pasirašytos sutartys apima apie 90 proc. suplanuotų lėšų.

2025 m. biudžete šio uždavinio įgyvendinimui finansuoti buvo suplanuota 130,62 mln. eurų, iš kurių investuota 65 proc. Didžiaja investuotų asignavimų dalį sudaro NKL subsidijos lėšos – 87 proc., VB – 11 proc.

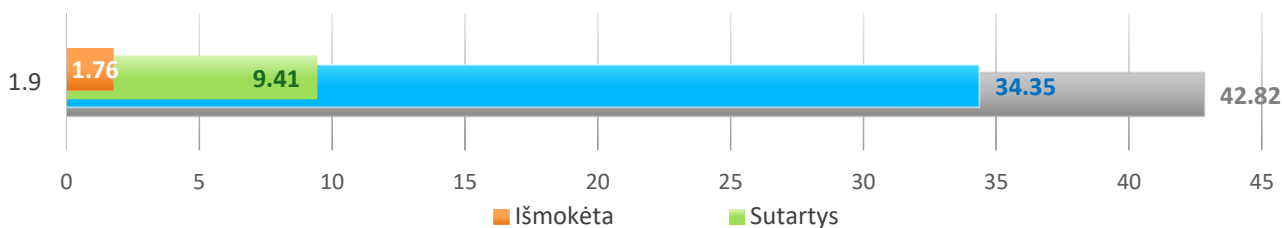
Įgyvendinant NKL plano projektus valstybės skaitmeninimo srityje, 2025 m. iškilo iššūkių, susijusių su projektų veiklų pabaigimu iki galutinių terminų, nustatytų teisės aktuose. Dalis projektų vykdytojų identifiko, kad dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų ir žmogiškųjų išteklių trūkumo vėluojama kurti valstybės įstaigoms svarbias informacinių technologijų sistemas, dėl to kyla rizika, kad kai kurie projektai gali būti nebaigti pilna apimtimi, dalį veiklų ar modulių paliekant diegti įstaigų lėšomis.

Rekomenduojama EIM ir toliau aktyviai bendradarbiauti su valstybės institucijomis, įgyvendinančiomis projektus valstybės skaitmeninimo srityje bei vykdyti nuolatinę projektų priežiūrą siekiant atsiskaityti EK už NKL plano rodiklius pilna apimtimi.

Kultūros ir kūrybingumo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	42,82	Suplanuot a	7.59
Paskelbti kvietimai	34,35	Išmokėta	0.81
Sudarytos sutartys	9,41		
Investuota	1,76		

Kultūros ir kūrybingumo PP įgyvendinamas 1 tikslo 1.9. uždavinys: Didinti kultūros ir kūrybinių industrijų potencialą ir skatinti kūrybiniu turiniu grįstų naujų produktų ir paslaugų kūrimą.

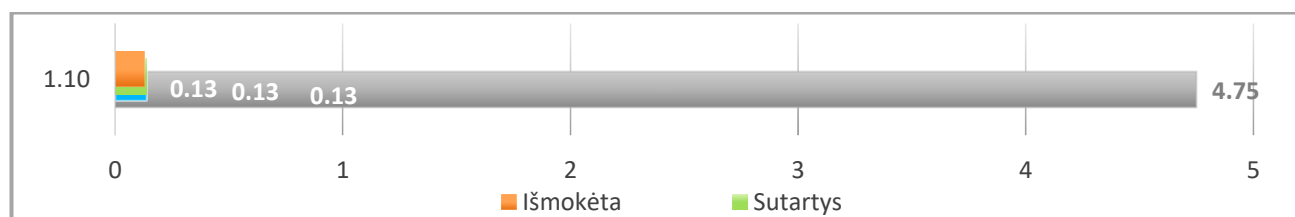
Kultūros ir kūrybingumo PP priemonės „KKI plėtra skatinanti konkurencingumą ir pridėtinės vertės kūrimą“ pagrindinis finansavimo šaltinis – IP, kurio kvietimų paskelbta 80 proc., sutarčių pasirašyta už 22 proc., o išmokėta vos 4 proc. visų suplanuotų lėšų. 2025 m. biudžete buvo suplanuota 7,6 mln. eurų, iš kurių investuota 11 proc. (0,81 mln. eurų).

Siekiant įgyvendinti NPP 1.9 uždavinio tikslus ir sustiprinti kultūros ir kūrybinių industrijų sektorių bei jo potencialo didinimą, 2025 metais buvo paskelbti visi keturi suplanuoti kvietimai, kurių bendra ES lėšų suma sudaro 13,02 mln. eurų. Tai yra paskutiniai šios pažangos priemonės kvietimai. Dėl užsitęsusių finansavimo dokumentų rengimo kvietimai, kurie planuoti 2024 m., paskelbti 2025 m. (liepos ir gruodžio mėn.), o projektų sutartis planuojama pasirašyti 2026 metais. Kadangi paskelbtų kvietimų finansavimas sudaro reikšmingą priemonės dalį (72 proc. visos priemonės), tai lėmė mažą asignavimų išmokėjimą 2025 m.

Intelektinės nuosavybės PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai			
Patvirtintos priemonės	4,75	Suplanuota	0.00		
Paskelbti kvietimai	0,13				
Sudarytos sutartys	0,13	Išmokėta	0.00		
Investuota	0,13				

Intelektinės nuosavybės PP įgyvendinamas 1 tikslo 1.10. uždavinys: Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą. Uždavinys įgyvendinamas pasitelkiant 3 pažangos priemones, tačiau kvietimai teikti paraiškas ir sutarčių pasirašymas kol kas pradėti vienoje iš jų. Patvirtintos priemonės finansuojamos VB lėšomis, taigi antrus metus iš eilės šiam uždaviniui asignavimai neplanuojami.

Nepaisant pastangų skatinti inovatyvumo plėtrą Lietuvoje (2025 m. Lietuva užėmė 33¹ vietą iš 133 PII reitinguotų valstybių), PINO identifikavo Lietuvos inovacijų ekosistemos trūkumus, kurie gali daryti neigiamą įtaką tolimesniam inovatyvumo vystymui šalyje. Vienas tokių – per mažas intelektinės nuosavybės mokėjimų procentas nuo visos prekybos – 97 vieta².

Intelektinės nuosavybės PP įgyvendinimui iki 2030 m. NPP finansinėse projekcijose numatyta 8,4 mln. eurų VB pažangos lėšų. 2022–2023 metais buvo įgyvendinama viena pažangos priemonė „Sukurti ir įveikinti IN apsaugos paskatų sistemą“. Kitos dvi pažangos priemonės („Didinti informuotumą skatinant IN apsaugą“ ir „Stiprinti IN teisių gynimo sistemą“) patvirtintos, tačiau nėra pradėtos įgyvendinti, nes neskirta VB lėšų.

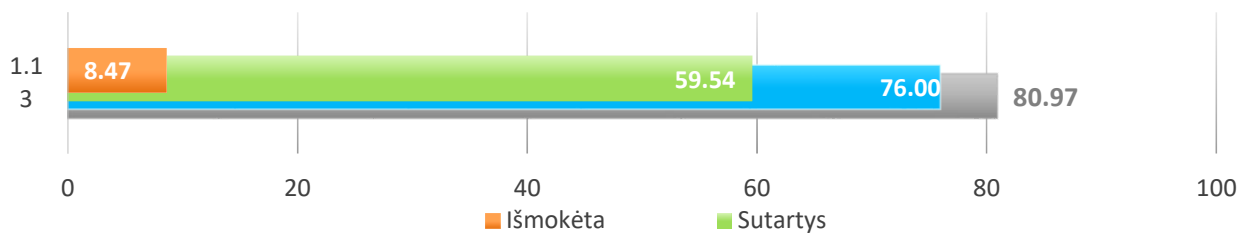
Energetikos PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	80,97	Suplanuota	12.06
Paskelbti kvietimai	76,00		
Sudarytos sutartys	59,54	Išmokėta	7.88
Investuota	8,47		

Energetikos PP įgyvendinamas vienas 1 tikslo 1.13 uždavinys: Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą. Uždavinys įgyvendinamas pasitelkiant 2 pažangos priemones, tačiau kvietimai teikti PĮP ir sutarčių pasirašymas pradėtas tik pagal vieną iš jų – „Diegti pažangias technologijas, palapsniui mažinant iškastinio kuro naudojimą, teikiant prioritetą vandenilio technologijoms“.

¹ [Lithuania Ranking in the Global Innovation Index 2025.](#)

² [Innovation strengths and weaknesses in Lithuania.](#) Rodiklis, kurį PINO naudoja šalies ar regiono visos tarptautinės prekybos, gautos iš su intelektine nuosavybe susijusių sandorių, procentinei daliai įvertinti

NKL kvietimai pagal suplanuotas lėšas paskelbti visi ir pasirašyta 52 proc. sutarčių. 2025 m. biudžete šiai priemonei buvo numatyta 12,06 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota daugiau nei pusė (65,4 proc.). Didžioji išmokėtų lėšų dalis (74 proc.) yra NKL subsidija, o iš suplanuotų 13,5 mln. eurų Modernizavimo fondo lėšų išmokėtas 1 mln. eurų.

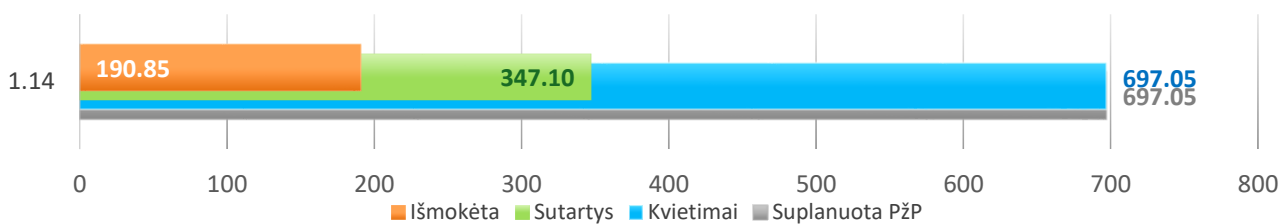
Nors ir vandenilio technologijų plėtra svarbi Lietuvos energetinei nepriklausomybei, vandenilio plėtros projektai įgyvendinami lėtai, kyla iššūkių dėl naujų ir mažai naudojamų vandenilio technologijų įsigijimo, diegimo ir panaudojimo.

Modernizavimo fondo lėšomis suplanuota įgyvendinti 6 projektus už 41 mln. eurų, iš jų 2 (elektrolizerių įsigijimui vandenilio gamybai) – už 24 mln. eurų, planuojama pratęsti įgyvendinimo sutartis. Dėl likusių 4 projektų tolesnio įgyvendinimo projektų vykdytojai priims sprendimus artimiausiu metu.

Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės PP

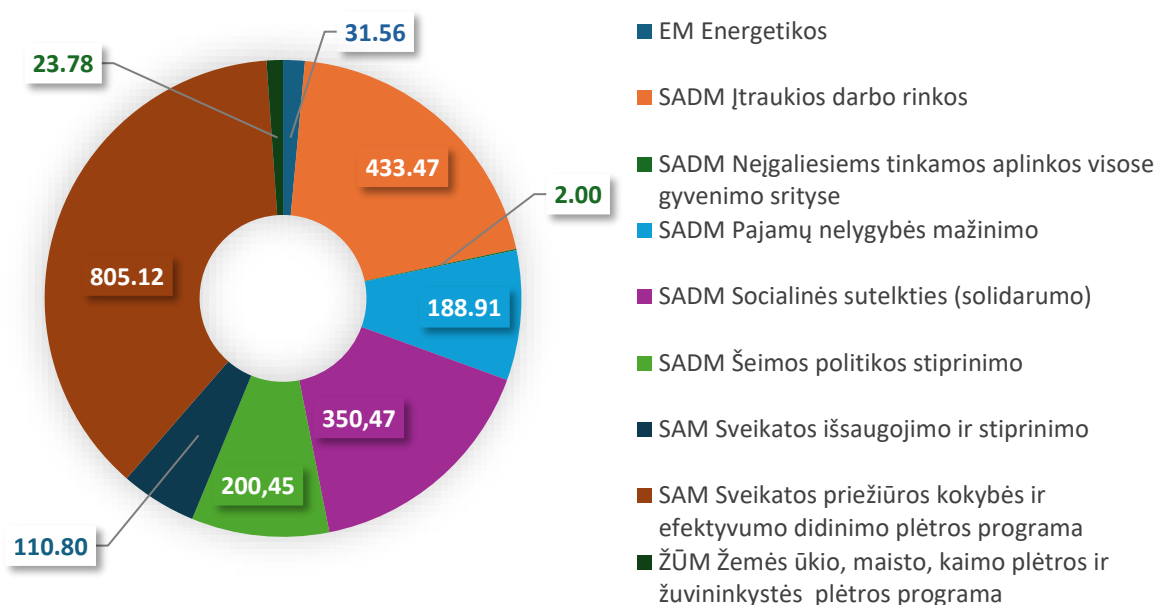
Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai
Patvirtintos priemonės	697,05	Suplanuota 132.61 Išmokėta 131.87
Paskelbti kvietimai	697,05	
Sudarytos sutartys	347,10	
Investuota	190,85	

Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės PP įgyvendinamas 1 tikslo 1.14. uždavinys: Didinti žemės ūkio, maisto pramonės, žuvininkystės sektoriuose sukuriama pridėtinę vertę bei konkurencingumą. Uždavinys įgyvendinamas 3 pažangos priemonėmis.

Pažymėtina, jog 2025 m. panaudota 99,4 proc. suplanuotų asignavimų. Didžiąją suplanuotų asignavimų dalį sudaro 2023–2027 m. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšos – 99 proc.

2 TIKSLAS. Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtraukti, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį

8 pav. Ministerijų PP 2 tikslui suplanuotos lėšos (mln. eurų)

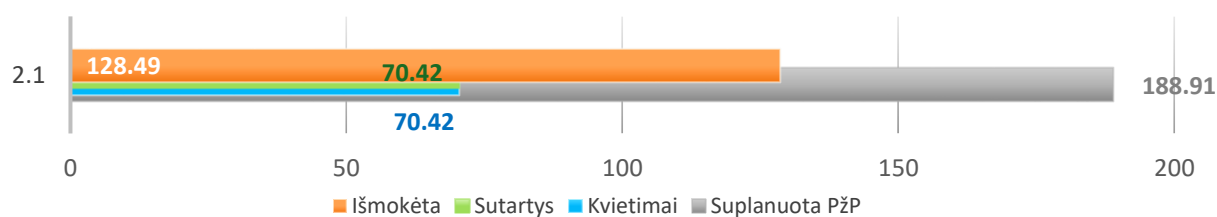
Pajamų nelygybės mažinimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai
Patvirtintos priemonės	188,91	Suplanuota: 25.50 Išmokėta: 22.07
Paskelbti kvietimai	70,34	
Sudarytos sutartys	70,42	
Investuota	128,49	

Pajamų nelygybės mažinimo PP įgyvendinamas 2 tikslo 2.1. uždavinys: Mažinti pajamų nelygybę.

Šis uždavinys įgyvendinamas pasitelkiant 3 pažangos priemones. Dviem priemonėms skelbiami kvietimai ir pasirašomos sutartys, o trečioji priemonė - „Tobulinti vienišų pensinio amžiaus asmenų ir vienišų neįgaliųjų pajamų apsaugos sistemą“ susijusi su valstybės biudžeto lėšomis finansuojamomis socialinėmis išmokomis, kurioms nėra taikomas projektinis valdymas, todėl kvietimai neskelbiami ir sutartys nepasirašomos.

2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 25,5 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota 86,6 proc. Visas investicijas sudarė Materialinio nepritekliaus lėšos.

Siekiant NKL plano rodiklių, 2025 m. pabaigoje buvo priimti nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimai, kuriais padidinama nedarbo socialinio draudimo sistemos aprėptis ir adekvatumas, patvirtinti socialinio draudimo įmokų pakeitimai bei minimalių pajamų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimai. Šių teisės aktų pakeitimai turėtų sudaryti sąlygas mažinti skurdą ir pajamų nelygybę.

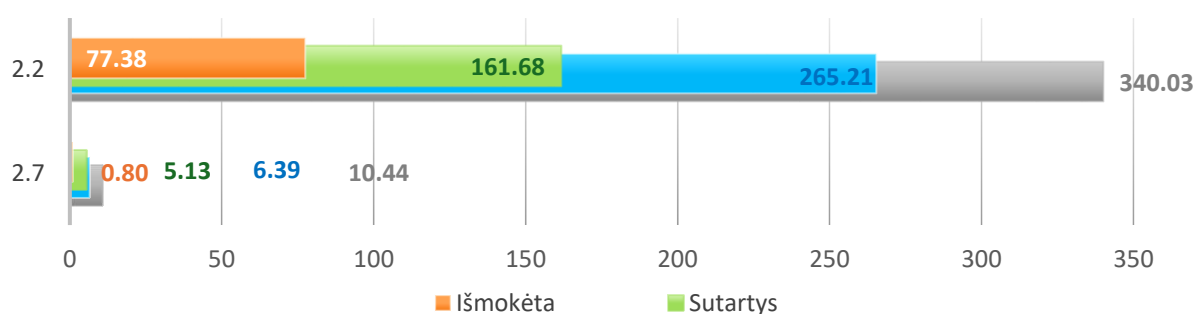
Socialinės sutelkties PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	350,47	Suplanuota	73.39
Paskelbti kvietimai	271,60	Išmokėta	33.01
Sudarytos sutartys	166,81		
Investuota	78,19		

Socialinės sutelkties PP įgyvendinami 2 tikslo uždaviniai:

2.2. Didinti neįgaliųjų ir jų šeimų, senyvo amžiaus žmonių bei kitų pažeidžiamų ir socialinėje atskirtyje esančių grupių gerovę;

2.7. Stiprinti socialinio aktyvumo ir socialinės atsakomybės nuostatas visuomenėje bei bendruomeniškumą.

Socialinės sutelkties PP įgyvendinama per 13 pažangos priemonių. Trijose priemonėse kol kas nėra paskelbta kvietimų, nepasirašyta sutarčių, neatlikta išmokėjimų.

Iki 2025 m. pabaigos pasirašyta 47 proc. sutarčių. 2025 m. biudžete Socialinės sutelkties PP priemonėms buvo numatyta 73,39 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota 45 proc. Didžiąją dalį investicijų sudaro IP lėšos – 68,58 proc., Prieglobsčio fondo lėšos sudaro 27,68 proc.

Taip pat didelė dalis šios PP siekių nukreipta regionams. Nors informacija bus pateikta prie Regionų PP, pažymėtina, įgyvendinant šias investicijas, atliepiamas ir socialinės sutelkties poreikis.

Įgyvendinant 2.2 uždavinio priemonę „Didinti senyvo amžiaus asmenų socialinį aktyvumą“ 2025 m. buvo toliau stiprinama ir plėtojama Vyresnio amžiaus žmonių reikalų tarybos prie SADM veikla, siekiant užtikrinti vyresnio amžiaus žmonių įtraukimą į jiems skirtų politikos priemonių rengimą. Siekiant aiškiau apibrėžti ministerijų ir savivaldybių įgaliojimus ir atsakomybių pasiskirstymą, vykdant ir koordinuojant veiklas, stiprinančias vyresnio amžiaus žmonių socialinę įtrauktį, parengti ir LR Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui pateikti siūlymai dėl Vyresnio amžiaus žmonių politikos pagrindų įstatymo projekto papildymo. 2025 m. šalyje vyko daugiau kaip 1300 įvairių veiklų ir renginių, skirtų vyresnio amžiaus žmonėms.

Pagal priemonę „Plėtoti pagalbos senyvo amžiaus asmenims sistemą“ 2025 m. veiklos nebuvo vykdomos, nes šiai priemonei nebuvo skirta VB pažangos lėšų. 2026 m. planuojama pradėti įgyvendinti pažangos priemonę „Plėtoti NVO įgalinimo teikti socialinės srities viešąsias paslaugas modelį“. Įgyvendinant 2.2 uždavinį, taip pat siekiama spręsti būsto prieinamumo problemą. ES lėšos yra nukreiptos į socialinio būsto plėtrą regionuose, siekiant užtikrinti teisę į tinkamas gyvenimo sąlygas, taip didinti neįgaliųjų, kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas, ir gausių šeimų, integraciją. Tačiau, investuojant ES lėšas minėtų tikslinių grupių būsto poreikis būtų patenkintas apie 45 proc. Tai rodo, kad būtina ieškoti papildomų, efektyvių priemonių socialinio būsto prieinamumo problemoms spręsti. Paminėtina, jog keičiant IP, papildomai skirta 53 mln. eurų socialinio būsto plėtrai regionuose, išplečiant tikslinę grupę (visi, kuriems reikia socialinio būsto, ne tik neįgalieji ir gausios šeimos). 2023 m. EBPO pateikė Lietuvai rekomendacijas dėl būsto prieinamumo didinimo. Lietuvai sprendžiant kylančius būsto prieinamumo iššūkius, siūlyta peržiūrėti patvirtintą būsto

politiką ir jos finansavimo schemas, prioritetą teikiant būstų Lietuvoje kokybės gerinimui ir energinio efektyvumo užtikrinimui, paramos mažas pajamas gaunantiems ar socialiai pažeidžiamiems gyventojams stiprinimui ir paramos schemų, skirtų padėti jaunų šeimų nuosavo būsto įsigijimui, peržiūrai bei toliau nuosekliai dirbti siekiant formalizuoti būstų nuomos rinką per reguliacines ir mokestines reformas. Atsižvelgiant į tai, 2025 m. buvo pradėtas įgyvendinti AM inicijuotas Būsto prieinamumo didinimo galimybių vertinimas, kurį numatoma baigti 2026 m. Prieinamo būsto problema yra aktuali visos Europos mastu – 2025 m. pabaigoje buvo paskelbtas Europos prieinamo būsto planas, kuriame pabrėžiama, kad socialinio būsto klausimas reikalauja ypatingo dėmesio, nes aprūpinimas juo pastarąjį dešimtmetį smuko.

Prie NPP 2.2 uždavinio įgyvendinimo taip pat prisideda ir dalis investicijų, kuriomis siekiama didinti paslaugų prieinamumą vaikams, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, įgyvendinant VGI tikslus. Vaikų iki 18 metų amžiaus skurdo rizikos lygis 2024 m. sudarė 19 proc., todėl būtina šalinti bet kokius iššūkius, ribojančius vaikų galimybes naudotis visomis savo teisėmis ir turėti vienodai stiprias starto gyvenime galimybes, ypatingą dėmesį skiriant labiausiai pažeidžiamoms vaikų grupėms. ES lėšomis finansuojama pagalba vaikams su negalia ir (ar) raidos sutrikimais. Planuojama, kad 2500 tikslinės grupės asmenų gaus jiems reikalingas paslaugas. Projektu, kurio vertė 56 mln. eurų, bus padedama ne tik šiems vaikams, bet ir jų šeimos nariams, siekiant suteikti bendruomeniškumu paremtą, ilgalaikę paramą tikslinei grupei (projekto pradžia - 2026 m.).

Įgyvendinant NPP 2.7 uždavinį, 2025 m. pradėtos investicijos pagal Šveicarijos Konfederacijos ir Lietuvos bendradarbiavimo programą, kur SADM atsakinga už Pilietinio įsitraukimo programą. Buvo pasirašytos 4 projektų (kurių bendra vertė 8,3 mln. eurų) sutartys, projektais bus stiprinamas nevyriausybinų organizacijų vaidmuo, jaunimo dalyvavimas demokratiame valdyme, gerinama savanorių koordinavimo kokybė, didinamos užsienio kilmės Lietuvos gyventojų integracijos galimybės bei gerinamos visuomenės nuostatos jų atžvilgiu.

Įtraukios darbo rinkos PP

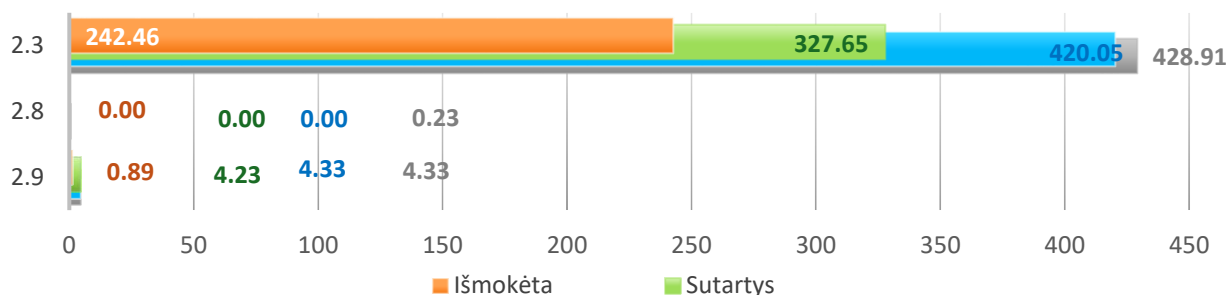
Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	433,47	Suplanuota	119.31
Paskelbti kvietimai	424,38	Išmokėta	54.05
Sudarytos sutartys	331,88		
Investuota	243,35		

Įtraukios darbo rinkos PP įgyvendinami 3 tikslo uždaviniai:

2.3. Didinti darbo ieškančių asmenų įsidarbinimo galimybes ir užimtumo rėmimo sistemos veiksmingumą ir efektyvumą;

2.8. Skatinti verslo atsakomybę;

2.9. Stiprinti socialinį dialogą ir gerinti darbo vietų kokybę.

Šios PP įgyvendinimui pasitelkiamos 8 pažangos priemonės. Per metus esminių pokyčių nefiksuota: kaip ir ankstesniais metais, didžiausia pažanga pasiekta įgyvendinant 2.3 uždavinio priemones, tuo tarpu 2.8 uždavinio priemonė patvirtinta, tačiau jos įgyvendinimas vis dar nepradėtas.

2025 metais išmokėtos lėšos tesiekia 45,3 proc. iš šiai PP numatytų 119,31 mln. eurų. Didžiąją investicijų dalį sudaro NKL lėšos – 62 proc., IP – 28 proc.

2024 m. gruodžio mėn. pagal pažangos priemonę „Skatinti verslumą“ buvo paskelbtas kvietimas skirtas remti jaunus verslus padedant įsitvirtinti rinkoje (numatytas subsidijų darbo užmokesčiui teikimas Verslumo skatinimo fondo paskolų gavėjams). Pagal kvietimo sąlygas buvo numatyta, kad ILTE gali įgyvendinti jungtinį projektą. Atsižvelgiant į tai, kad ILTE yra nacionalinis plėtros bankas, kurio tikslas – vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą, o viena iš pagrindinių jos funkcijų - įgyvendinti skatinamąsias finansines priemones (subsidijų teikimas nėra nacionaliniam plėtros bankui būdinga funkcija) ir ILTE keliamus strateginius tikslus, 2025 m. pabaigoje buvo priimtas sprendimas ILTE sutartinius įsipareigojimus perduoti ESFA, kuri gali užtikrinti reikiamus administracinius išteklius, patirtį ir galimybes įgyvendinti jungtinį projektą. Dėl šios susiklosčiusios situacijos, pagal pažangos priemonę „Skatinti verslumą“ nėra atlikta jokių išmokėjimų.

Pagal pažangos priemonę „Tobulinti mechanizmą, skatinantį darbdavius įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus“, kurioje nėra numatyta finansavimo, parengtas ir 2024 m. priimtas įstatymų paketas, kuriuo nustatyta papildoma nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo vienkartinė įmoka už DSS reikalavimų pažeidimus bei patikslinta atsakomybė už DSS reikalavimų įgyvendinimą stovyvietėse. Įgyvendinant pažangos priemonę Valstybinė darbo inspekcija kiekvienais priemonės vykdymo metais planuoja ir atlieka daugiau įmonių fizinių patikrinimų dėl DSS reikalavimų įgyvendinimo. Taip pat numatytos bent 2 ilgalaikės informacinės kampanijos, skirtos skatinti DSS kultūrą įmonėse, įtraukiant socialinius partnerius (pirmoji kampanija jau vyksta 2025–2026 m.).

Pažangos priemonėje „Didinti informavimą apie atsakingo verslo principus“ numatyta įgyvendinti vieną veiklą - skatinti socialinę atsakomybę. Atsižvelgiant į tai, kad priemonės įgyvendinimui nebuvo skirta valstybės biudžeto lėšų, priemonės veikla nebuvo įgyvendinta.

Pagal pažangos priemonę „Didinti pažeidžiamų grupių užimtumą“ NKL lėšomis finansuojama aukštos pridėtinės vertės kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo priemonė bedarbiams ir užimtiems asmenims. 2025 m. atliktas šios priemonės ex-post vertinimas parodė, kad priemonė lanksti ir atliepia darbo rinkos poreikius. Darbdaviai ir dalyviai gerai vertina priemonę (atitinkamai apie 94 proc. ir 89 proc. atsakiusiųjų patenkinti paslaugomis). Be to, EK parengtoje 2025 m. šalies ataskaitoje nurodyta, kad Lietuvoje ryškus darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas, ypač aukštos kvalifikacijos darbuotojų.

Rekomenduojama SADM. Efektyvinti Užimtumo tarnybos veiklą, įgyvendinant aktyvios darbo rinkos politikos priemones:

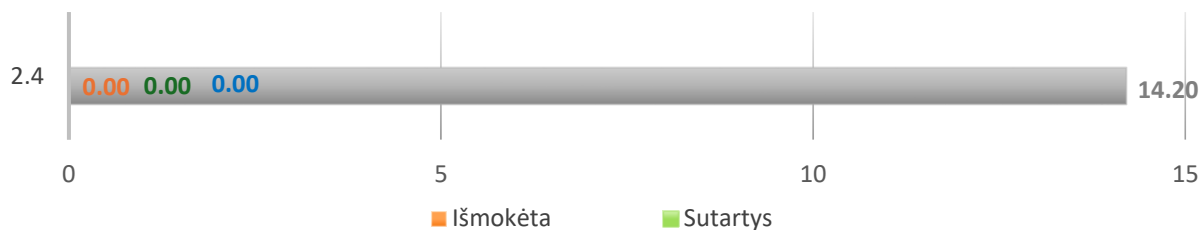
1) vertinti Užimtumo tarnybos klientų pasirinkimą siekiant įgyti naują kvalifikaciją/kompetenciją ir užtikrinti kontrolės mechanizmą, siekiant, kad pasirinktos kvalifikacijos/ kompetencijos atlieptų darbo rinkos poreikius;

2) įvertinus rinkoje esančių mokymų programų įvairovę, siekti, kad mokymų programos, ypač aukštos kvalifikacijos, atitiktų rinkos poreikius ir būtų pasiekiamos visoje Lietuvoje.

Energetikos PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų		2025 metų asignavimai			
Patvirtintos priemonės	14,20	Suplanuota	0.00			
Paskelbti kvietimai	0,00					
Sudarytos sutartys	0,00	Išmokėta	0.00			
Investuota	0,00					

Energetikos PP įgyvendinamas 2 tikslo 2.4. uždavinys: Mažinti gyventojų energetinį skurdą. Šiam uždaviniui įgyvendinti numatyta 1 priemonė, kuri patvirtinta 2025 metų rugsėjo mėnesį ir jos įgyvendinimas kol kas nepradėtas.

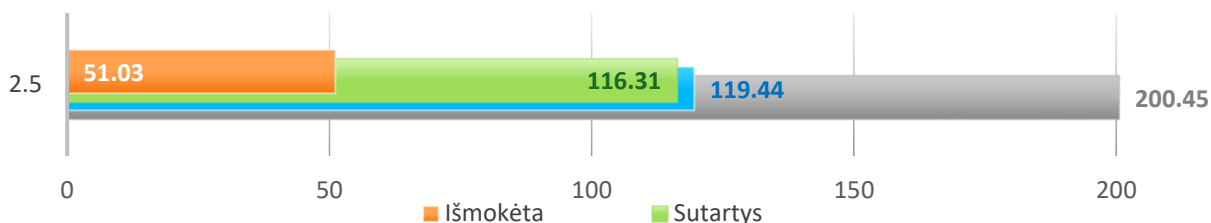

Šeimos politikos stiprinimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	200,45	Suplanuota	30.42
Paskelbti kvietimai	119,44	Išmokėta	18.76
Sudarytos sutartys	116,31		
Investuota	51,03		

Šeimos politikos stiprinimo PP įgyvendinamas 2 tikslo 2.5. uždavinys: Gerinti aplinką šeimai, siekiant didinti gimstamumą ir gyvenimo kokybę bei sudaryti sąlygas derinti darbo ir šeiminius įsipareigojimus.

PP uždaviniui pasiekti patvirtintos 8 pažangos priemonės, tačiau, kaip ir ankstesniais metais, įgyvendinimas ir investicijos vykdomi tik pagal tris priemones. 2025 metais iš šiai PP išmokėti numatytų 30,42 mln. eurų išmokėta 61,7 proc. lėšų. Visas investicijas sudaro IP lėšos.

Įgyvendinant priemonę „Užtikrinti vaikų priežiūros paslaugų įvairovę ir prieinamumą“ siekta įvertinti vaikų nuo 1 iki 2 metų priežiūros paslaugų, ypač vietų darželiuose, prieinamumą: 2025 m. pabaigoje buvo apklaustos savivaldybės apie esamą situaciją, laukiančiųjų skaičių bei planuojamus pokyčius artimiausiais metais. Surinkti duomenys leis geriau įvertinti paslaugų trūkumą, planuoti tolesnę paslaugų plėtrą ir numatyti priemones, kurios padėtų užtikrinti didesnę ankstyvojo amžiaus vaikų priežiūros paslaugų prieinamumą ateityje.

Priemonės „Stiprinti atstovavimą šeimos interesams ir keisti stigmatizuotą visuomenės požiūrį į tam tikras šeimas“, „Stiprinti vaikų ir jaunimo lytiškumo ugdymą“, „Stiprinti vaiko teisių įgyvendinimą ir apsaugą“, „Užtikrinti stereotipais pagrįsto požiūrio į moterų ir vyrų vaidmenis šeimoje bei visuomenėje paplitimo mažėjimą“ nebuvo įgyvendinamos, nes joms neskirta lėšų.

Įgyvendinant 2.5 uždavinį, sprendžiama krizinių situacijų šeimose valdymo problema, kad šeimos operatyviai sulauktų reikiamos pagalbos. ES investicijos nukreipiamos į paslaugų prieinamumo didinimą vaikams, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, įgyvendinant VGI tikslus. Vaikų iki 18 metų amžiaus skurdo rizikos lygis 2024 m. sudarė 19 proc., todėl būtina šalinti bet kokius iššūkius, ribojančius vaikų galimybes naudotis visomis savo teisėmis ir turėti vienodai stiprias starto gyvenime galimybes, ypatingą dėmesį skiriant labiausiai pažeidžiamoms vaikų grupėms. ES lėšomis finansuojama: pagalba vaikams, (galimai) patyrusiems seksualinį smurtą, kompleksinė pagalba vaikams, turintiems elgesio problemų, pagalba psichotrauminius įvykius patyrusiems vaikams, globojamiems šeimyniniuose namuose, taip pat pagalba vaikams, pasižymintiems aukštos rizikos elgesiu, įskaitant seksualizuotą. Planuojama, kad apie 3000 tikslinės grupės asmenų gaus jiems reikalingas paslaugas. Projektai bus įgyvendinami nuo 2026 metų pradžios.

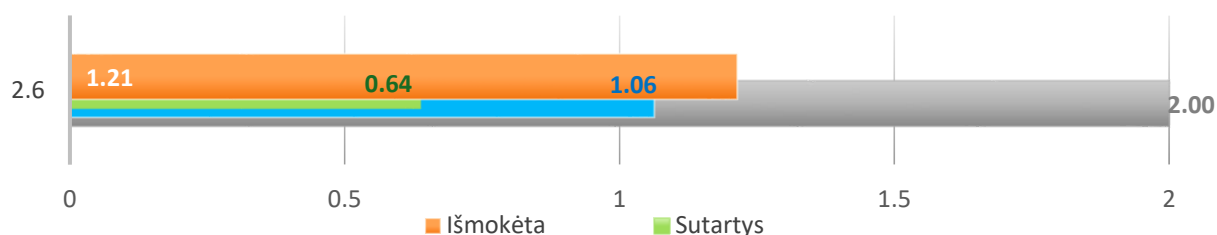
Siekiant spręsti įsisenėjusias problemas ir įveikti naujai kylančius iššūkius socialinėje, sveikatos ir švietimo srityse, svarbų vaidmenį atlieka socialinės inovacijos. Kvietimas socialinėms inovacijoms finansuoti iš 2025 m. buvo perkeltas į 2026 m. (kvietimo vertė - 24 mln. eurų ES lėšų).

Rekomenduojama SADM. Siekiant užtikrinti efektyvų socialinių inovacijų diegimą, paskelbti kvietimą „Socialinių inovacijų kūrimas ir išbandymas“ ne vėliau kaip iki 2026 m. II ketvirčio pabaigos.

Neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	2,00	Suplanuota	0,09
Paskelbti kvietimai	1,06	Išmokėta	0,09
Sudarytos sutartys	0,64		
Investuota	1,21		

Neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse PP įgyvendinamas 2 tikslo 2.6. uždavinys: Plėtoti neįgaliesiems tinkamą aplinką visose gyvenimo srityse. Uždavinio įgyvendinimui patvirtintos 3 pažangos priemonės ir visos jos yra finansuojamos VB lėšomis. 2025 m. suplanuoti asignavimai įvykdyti 100 proc.

Pažangos priemonėmis siekta užtikrinti fizinės ir informacinės infrastruktūros prieinamumą neįgaliesiems, taip pat skatinti paslaugų ir prekių pritaikymą neįgaliųjų poreikiams. Įgyvendintos įvairios veiklos, skirtos šviesti visuomenę apie negalią turinčių asmenų poreikius, vykdytos viešinio kampanijos, ekspertų konsultacijos, apklausos, organizuoti aktualūs mokymai, rengtos rekomendacijos tikslinei grupei.

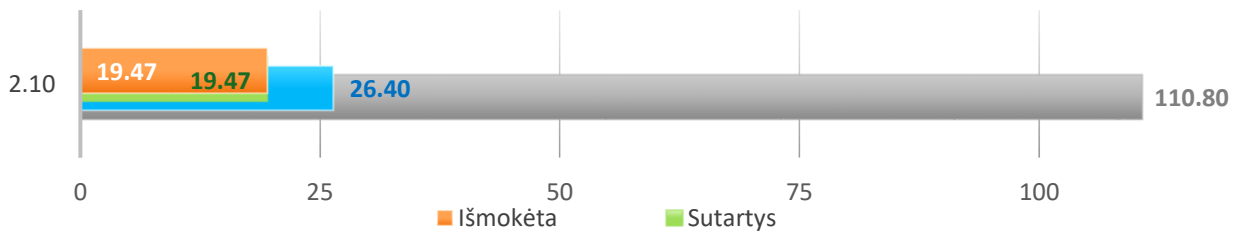
2026 m. planuojama toliau vykdyti veiklas, skirtas užtikrinti fizinės infrastruktūros prieinamumą neįgaliesiems.

Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	110,80	Suplanuota	15,51
Paskelbti kvietimai	26,40	Išmokėta	7,40
Sudarytos sutartys	17,03		
Investuota	19,47		

Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo PP įgyvendinamas 2 tikslo 2.10. uždavinys: Skatinti sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklas ir stiprinti psichologinį (emocinį) visuomenės atsparumą. Uždaviniui įgyvendinti patvirtintos 2 pažangos priemonės (trečioji priemonė yra regioninė, todėl informacija pateikiama prie 7 tikslo).

Pagrindinis priemonių finansavimo šaltinis yra VB lėšos, taip pat trečdalį finansavimo sudaro IP. 2025 m. išmokėta 47,7 proc. iš šiai PP numatytų 15,51 mln. eurų. asignavimų. Didžiąją investicijų dalį sudaro VB lėšos – 81 proc., likusi dalis – IP.

2025 m. stiprinant gyventojų psichikos sveikatą bei plėtojant psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksnių kontrolę ir vartojimo prevenciją pagal pažangos priemonę „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų kontrolę ir vartojimo prevenciją“ buvo įgyvendinami projektai, kuriuose vykdomos psichikos sveikatos raštingumo didinimo, stigmos mažinimo, savižudybių prevencijos, specialistų kompetencijų stiprinimo, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos, ankstyvosios intervencijos, žalos mažinimo veiklos, skirtos sumažinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimą.

Įgyvendinant pažangos priemonę „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų kontrolę ir vartojimo prevenciją“ susidurta su iššūkiu suplanuotu laiku pradėti VGI investicijas. 2025 m. paskelbti du kvietimai (už 9,5 mln. eurų) SAM investicijos skiriamos su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu susijusių psichikos ir elgesio sutrikimų ar sunkumų turinčių vaikų gydymo, reabilitacijos ir reintegracijos paslaugų plėtrai (Lietuvoje jau išbandytos ir adaptuotos Multidimensinės šeimos terapijos programos plėtrai, t.y. naujų šios programos koordinatorių ir specialistų mokymams), taip pat siekiant teikti psichologines, psichoterapijos, sveikatos stiprinimo paslaugas vaikams, turintiems raidos ir (ar) psichikos ar elgesio sutrikimų..

Dėl užsitęsusio VGI veiklų perplanavimo ir kvietimų dokumentų derinimo, du kvietimai buvo perkelti į 2026 m. Pagal šiuos kvietimus numatoma investuoti dar 5 mln. eurų į terapijos paslaugas vaikams ir paaugliams, siekiant sumažinti traumuojančių ar stipriai stresinių patirčių sukeltus emocinius, elgesio ir psichologinius sunkumus, bei psichikos sveikatos atvejo vadybos modelio, taikomo vaikams ir paaugliams, teikiant pirminę ambulatorinę psichikos sveikatos priežiūros paslaugą, išbandymą ir diegimą.

Pagal pažangos priemonę „Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksnių valdymą“ sėkmingai įgyvendinamos investicijos apima keturias pagrindines sritis:

- a) prevencinių veiklų finansavimas (specialistų mokymai, kvalifikacijos kėlimas didinant gebėjimus valdyti grėsmes sveikatai ir rizikos veiksnius, tikslinių grupių mokymai sveikos gyvensenos temomis);
- b) visuomenės sveikatos stiprinimo kampanijos (užkrečiamųjų ligų prevencija);
- c) programų tėvams organizavimas (sveikos gyvensenos programos); grėsmių sveikatai eliminavimas (biologinės stebėsenos modelio sukūrimas ir įgyvendinimas, antimikrobinio atsparumo valdymo plėtojimas, visuomenės informuotumo);
- d) ir atsparumo galimos avarijos Baltarusijos atominėje elektrinėje atveju didinimas“.

Rekomenduojama SAM:

1. Siekiant užtikrinti, kad planuojamos VGI intervencijos kuo greičiau pasiektų tikslines grupes, paskelbti likusius du kvietimus ne vėliau kaip iki 2026 m. II ketvirčio pabaigos.

2. Sukurti teisinę bazę vaikų su negalia garantijų užtikrinimui iki 2028-2034 m. finansavimo laikotarpio pradžios, siekiant kuo didesnio šios tikslinės grupės asmenų integravimo į visuomenę.

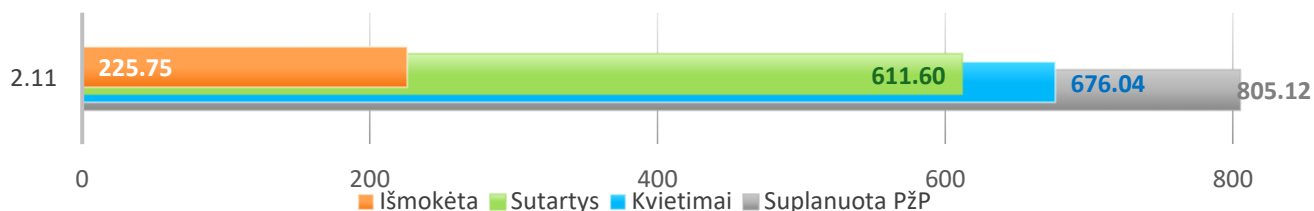
Sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų
Patvirtintos priemonės	805,12
Paskelbti kvietimai	676,04
Sudarytos sutartys	611,60
Investuota	225,75

2025 metų asignavimai	
Suplanuota	221.72
Išmokėta	169.56

Sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo PP įgyvendinamas 2 tikslo 2.11. uždavinys: Didinti kokybiškų ir inovatyvių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir sveikatos atsparumą grėsmėms. Uždavinio įgyvendinimui patvirtinta viena pažangos priemonė (antra priemonė yra regioninė, todėl informacija pateikiama prie 7 tikslo). Priemonė finansuojama IP, NKL subsidijos, Antrojo Šveicarijos įnašo finansinės paramos ir VB lėšomis.

Finansinis įgyvendinimas sklandus: pasirašyta 76 proc. sutarčių. 2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 221,72 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota 76,5 proc. Didžiąją dalį investicijų sudaro NKL lėšos – 67 proc., IP – 27 proc., Antrojo Šveicarijos įnašo finansinės paramos lėšos – 6 proc.

Šios PP investicijų veiklos apima įvairias sveikatos priežiūros sritis, todėl planavimo dokumentų rengimas, kvietimų paskelbimas ir sutarčių pasirašymas užtrunka ilgiau. NKL subsidijos lėšoms investuoti visi kvietimai jau paskelbti, ir visos projektų sutartys pasirašytos. 2025 m. pagal pažangos priemonę „Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą“ toliau buvo vykdomi projektai pagal 2023-2024 m. paskelbtus kvietimus: sveikatos centrų infrastruktūros modernizavimas ir veiklos modelio, užtikrinančio bazinės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, diegimas, sveikatos specialistų rengimas, pritraukimas bei pasiūlos užtikrinimas, GMP veiklos centralizacija ir infrastruktūros modernizavimas, ilgalaikės priežiūros paslaugų organizacinio modelio diegimas ir infrastuktūros užtikrinimas bei sveikatos paslaugų skaitmenizavimas, psichinės sveikatos centrų infrastruktūros modernizavimas. Šios investicijos svariai prisideda įgyvendinant sveikatos sistemos reformą ir sukurs prielaidas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo didinimui sutrumpinant laukimo eiles, gerinant teikiamų paslaugų kokybę.

2025 metais buvo toliau įgyvendinami projektai, skirti grėsmėms atspariai sveikatos priežiūros sistemai vystyti. Tai NKL lėšomis finansuojami projektai: infekcinių ligų klasterio centrai, pažangios terapijos centras, taip pat projektai, skirti ligoninių skubios medicinos pagalbos skyrių modernizavimui. Taip pat buvo toliau vykdomi sveikatos sistemos skaitmeninimo projektai, kuriais siekiama tobulinti pacientų aptarnavimo ir sveikatos specialistų darbo modulius (projektai, susiję su skubiosios medicinos pagalbos skyrių užimtumu, skubiosios pagalbos funkcijų skaitmenizacija, telemedicinos vystymu, užkrečiamųjų ligų stebėseną, nacionalinės skaitmeninės sveikatos ekosistemos kūrimu; medicininių vaizdų e. sveikatos įrašais; vaistų rinkų duomenų stebėseną ir atnaujinimu, sveikatos priežiūros paslaugų kokybės stebėseną ir prevencinėmis programomis). Įgyvendinant infrastruktūros projektus susidurta su rangos darbų ir įrangos išbrangimu, kėlusiu riziką nebaigti projektų laiku. Siekiant suvaldyti riziką svarstomas poreikis patikslinti įsipareigojimus numatytus NKL plane.

2025 m. buvo paskelbti IP (ESF+) lėšomis finansuojami kvietimai „Pasirengimas tarptautinės statistinės ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikacijos vienuoliktojo leidimo diegimui (TLK-11)“, „Odontologijos paslaugų neįgaliesiems modelio diegimas“.

Atlikus IP vidurio peržiūrą ir pagal papildytą ES fondų bendrųjų nuostatų reglamentą išplėtus galimas investavimo sritis, 2025 m. EK buvo pateiktas siūlymas perskirstyti IP lėšas, atliepian naujus investavimo prioritetus, susijusius su pasikeitusia geopolitine situacija. Pagal juos numatoma finansuoti dviejų stambių Vilniaus ir Kauno ligoninių infrastruktūrą, pritaikant ją ekstremalioms (karo) situacijoms, taip pat tobulinti medicinos specialistų kvalifikaciją įgūdžiais teikti pagalbą karo sąlygomis ir įgyvendinti tikslinius mokymus visuomenei teikti būtinąją bei psichologinę pagalbą karinių veiksnių atveju. Taip pat dalis saugumo iššūkių, susijusių su sveikatos priežiūra ekstremaliųjų situacijų metu, bus įgyvendinama per NPP 10.4 uždavinį.

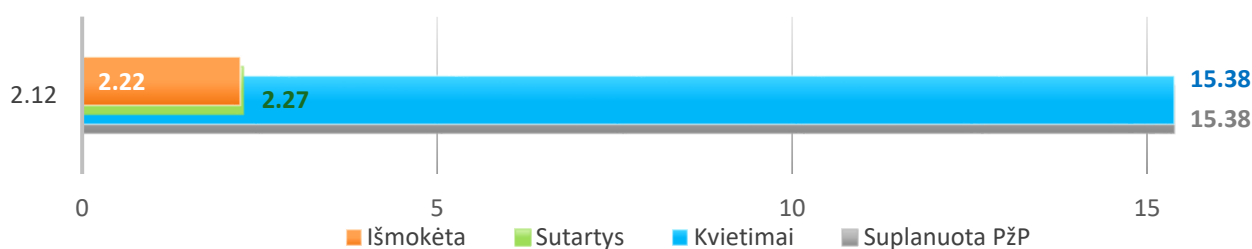
2024 m. pasirašius sutartį dėl antrojo Šveicarijos finansinio įnašo Lietuvai programos „Motinos ir vaiko sveikata bei gerovė“ (36 mln. eurų, iš jų 31 mln. eurų – Šveicarijos įnašas), nuo 2025 m. įgyvendinamas projektas, kuris pagerins paslaugų nėščiosioms, naujagimiams ir kūdikiams bei vaikams su raidos sutrikimais kokybę ambulatorinėje grandyje apimant visą Lietuvą.

Rekomenduojama SAM. Paskelbti IP 15 ir 16 specialiųjų prioritetų kvietimus iki 2026 m. birželio 30 d. siekiant, kad projektų sutartys būtų pasirašytos iki 2026 m. gruodžio 31 d.

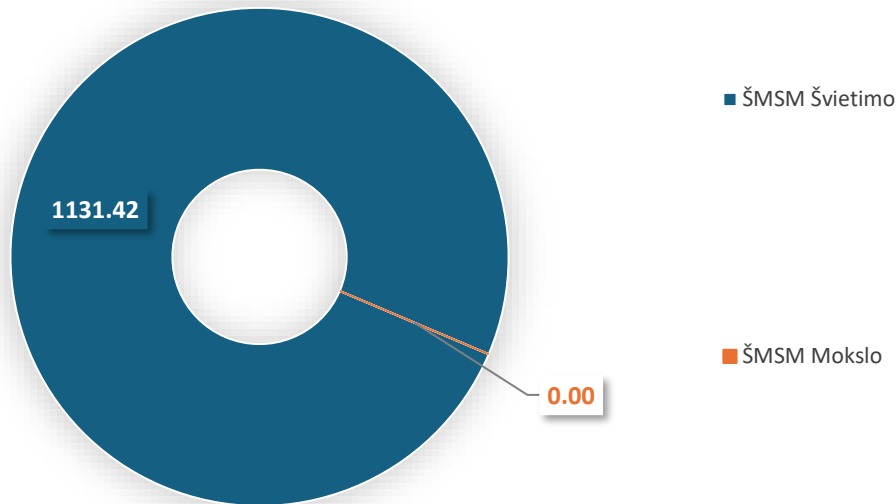
Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	15,38	Suplanuota	1.17
Paskelbti kvietimai	20,90	Išmokėta	1.17
Sudarytos sutartys	2,27		
Investuota	2,22		

Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės PP įgyvendinamas 2 tikslo 2.12. uždavinys: Didinti vietos maisto produktų pasiūlą ir plėtoti veiksmingą jų trumpųjų tiekimo grandinių sistemą. Uždavinys įgyvendinamas pasitelkiant 2 pažangos priemones. 2025 m. suplanuoti asignavimai įvykdyti 100 proc. Visi išmokėjimai yra EŽŪFKP lėšos.

3 TIKSLAS. Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams

9 pav. Ministerijų PP 3 tikslui suplanuotos lėšos (mln. eurų)

Švietimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų
Patvirtintos priemonės	1 131,42
Paskelbti kvietimai	917,90
Sudarytos sutartys	808,39
Investuota	400,50

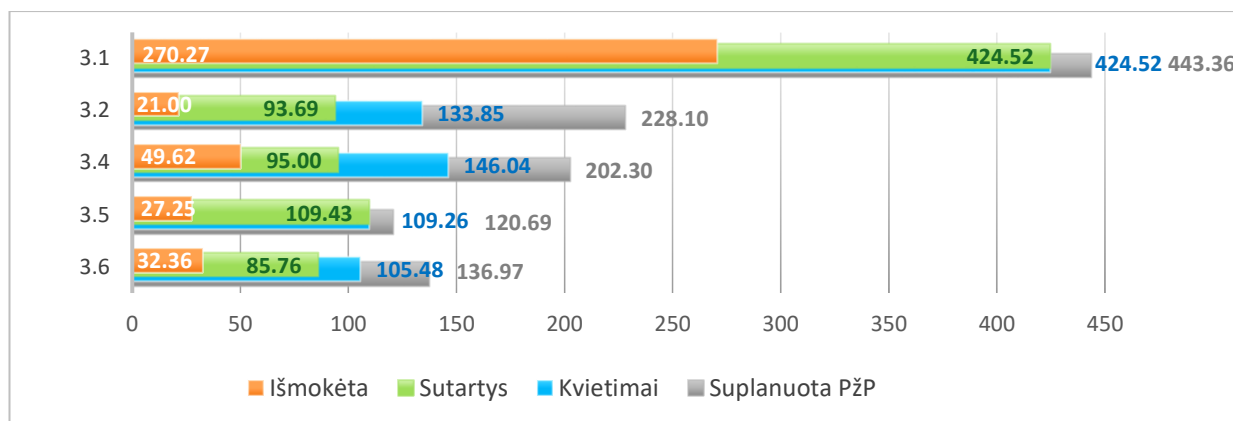
2025 metų asignavimai	
Suplanuota	252.64
Išmokėta	173.72

Švietimo PP įgyvendinami trečio tikslo uždaviniai:

- 3.1. Pagerinti ugdymosi rezultatus ir sumažinti jų atotrūkį;
- 3.2. Didinti švietimo įtrauktį ir prieinamumą, užtikrinti saugią aplinką kiekvienam asmeniui;
- 3.3. Pritaikyti švietimo sistemą sklandžiai reemigravusių Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų ir atvykusių užsieniečių integracijai bei gerinti besimokančiųjų judumo sąlygas;
- 3.4. Gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų;
- 3.5. Įdiegti efektyvią ir veiksmingą suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą sistemą, siekiant asmens gebėjimų ir kvalifikacijos darnos su asmens, darbo rinkos ir aplinkos poreikiais;
- 3.6. Sustiprinti pedagogo profesijos patrauklumą, sukurti veiksmingą jų rengimo ir kompetencijų tobulinimo sistemą.

Švietimo PP uždavinius įgyvendina 10 priemonių. 3.3 uždavinys įgyvendinamas integruotai – pasitelkiant kitų uždavinių priemones.

Finansinis įgyvendinimas nuoseklus: pasirašyta 71 proc. sutarčių. 2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 252,63 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota 69 proc. Didžiąją dalį investicijų sudaro NKL subsidija – 63 proc., IP – 34 proc.

2025 metais paskelbta 100 proc. suplanuotų kvietimų, kurių vertė siekia apie 48 mln. Eurų.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti “Tūkstantmečio mokyklų” projektus, apimančius net 270 mokyklų, 2025 m. FM, kartu su ŠMSM, CPVA ir ESFA vykdė nuolatinę projektų priežiūrą ir sprendė NKL rodiklių nepasiekimo, viešųjų pirkimų vykdymo ir kontrolės, pažeidimų tyrimų ir išlaidų patikrinimo terminų, dalyvių apskaitos, sutaupymų lėšų panaudojimo bei automatizuotų įrankių ir atrankinių metodikų taikymo klausimus. Atsižvelgiant į projektų administravimo metu kilusius sunkumus, siūloma ateityje atsisakyti tokio masto projektų, skaidant juos į mažesnius arba įgyvendinant be papildomų tarpininkų ir iš anksto pasirengiant automatizuotus įrankius administravimo procesams efektyvinti.

Siekiant efektyvių ir kokybiškų investicijų mokymosi visą gyvenimą srityje vieno langelio principu veikiančioje platformoje “Kursuok” ir stiprinant mokymo programų kokybę bei jų kainų atitiktį vidutinėms rinkos kainoms, 2025 m. atnaujinti šios platformos veikimą ir administravimą reglamentuojantys teisės aktai. Tačiau kol kas dar nėra užbaigti visi reikalingi platformos „Kursuok“ teisinio reglamentavimo tobulinimo veiksmai, kuriais būtų užtikrinama mokymų teikėjų kvalifikacija bei mokymų tematikos atitikimas rinkos ir visuomenės poreikiams. Šie pakeitimai turi atliepti likusių „Kursuok“ platformos trūkumų pašalinimą pagal EK, FM ir STT rekomendacijas prieš pradėdant naudoti ESF+ lėšas.

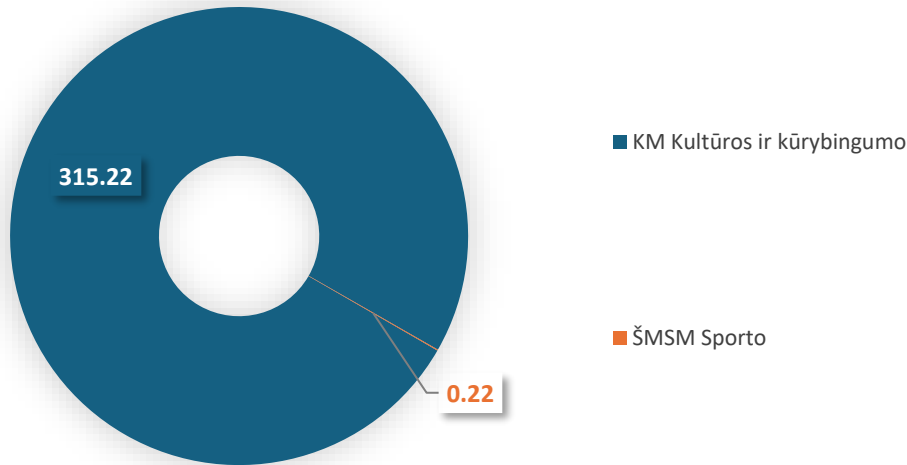
Rekomenduojama ŠMSM iki 2026 m. birželio 30 d. patvirtinti LRV nutarimo Nr. 819 pakeitimą dėl valstybės finansuojamų prioritetinių programų sričių sąrašo ir prioritetinių individualių mokymosi paskyrų sistemoje dalyvaujančių asmenų grupių ir atlikti sekantį Kokybės tvarkos aprašo pakeitimą.

Mokslo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų		2025 metų asignavimai			
Patvirtintos priemonės	0,00	Suplanuota	0.00			
Paskelbti kvietimai	0,00					
Sudarytos sutartys	0,00	Išmokėta	0.00			
Investuota	0,00					

Mokslo PP įgyvendinamas vienas 3 tikslo uždavinys: 3.7. Plėtoti mokslu grįstas studijas, geriau panaudojant laisvųjų mokslinių tyrimų potencialą, ir prisidėti prie Lietuvai ir pasauliui aktualių iššūkių sprendimo. Uždavinys įgyvendinamas integruotai 1.1. – 1.3. uždavinius įgyvendinančiomis priemonėmis.

4 TIKSLAS. Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą

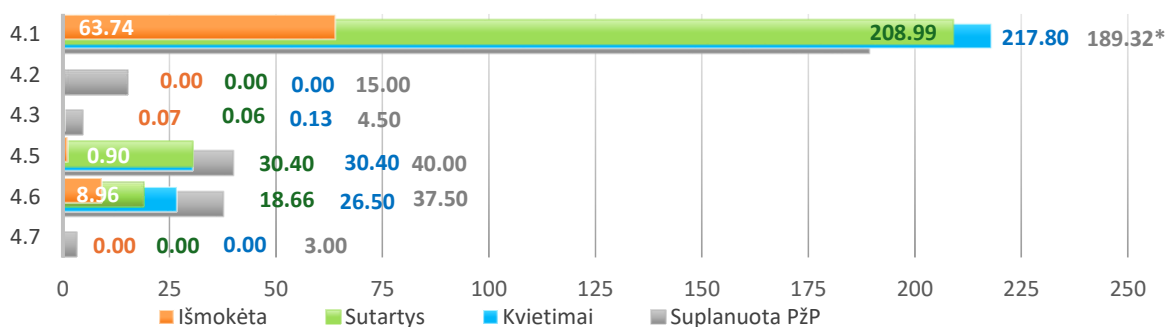
10 pav. Ministerijų PP4 tikslui suplanuotos lėšos (mln. eurų)

Kultūros ir kūrybingumo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	289,32	Suplanuota	50.87
Paskelbti kvietimai	274,82	Išmokėta	40.28
Sudarytos sutartys	258,11		
Investuota	73,67		

Kultūros ir kūrybingumo PP įgyvendinami 4 tikslo uždaviniai:

- 4.1. Skatinti gyventojus dalyvauti kultūrinėse veiklose ir prisidėti prie kultūros plėtros;
- 4.2. Gerinti sąlygas kuriantiems Lietuvoje ir didinti Lietuvos kultūros sklaidą užsienyje;
- 4.3. Skatinti visapusišką tautinių mažumų integraciją;
- 4.5. Stiprinti istorinės atminties aktualizavimą visuomenėje;
- 4.6. Atgaivinti visuomenei reikšmingą kultūros ir tautinį paveldą ir didinti jo naudojimą visuomenės poreikiams;
- 4.7. Didinti lietuvių kalbos aktualumą globalizacijos ir technologinių pokyčių kontekste.

* Pažangos priemonė „Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas“ paskelbta kvietimų ir pasirašyta sutarčių už didesnę sumą, nei numatyta, kadangi į priemonę įtraukta veikla „Nacionalinė koncertų salė“, kurios kvietimai ir sutartys pasirašyti pilna apimtimi, o pats projektas įgyvendinamas etapais.

Visos uždaviniais įgyvendinti numatytos 9 priemonės yra patvirtintos, tačiau dviejų uždavinių įgyvendinimas dar nepradėtas. Iš 9 patvirtintų priemonių šešiose paskelbta 95 proc. kvietimų, pasirašyta 89 proc. sutarčių. 2025 metais išmokėta 79,2 proc. iš šiai PP numatytų 50,87 mln. eurų. Didžiąją investicijų dalį sudaro IP – 35 proc., NKL subsidija – 27,2 proc.

Pažangos priemonės „Kritinio mąstymo gebėjimų, atsakomybės už legalaus turinio vartojimą, medijų ir informacinio raštingumo ugdymas“ (4.1 uždavinio), „Lietuvos kūrėjų konkurencingumo ir žinomumo didinimas, Lietuvos kūrybinio potencialo panaudojimo skatinimas“ (4.2 uždavinio) ir „Sąlygų Lietuvių kalbos gyvybingumui ir prestižo skatinimui sukūrimas“ (4.7 uždavinio) nepradėtos įgyvendinti. Šioms priemonėms įgyvendinti 2025 m. nebuvo skirta VB lėšų. Kultūros ministerija neplanuoja šių priemonių įgyvendinti ir 2026-2028 m.

Įgyvendinant 4.5 uždavinį 2025 m. buvo vykdomas projektas, kuriuo siekiama užtikrinti tinkamas muziejinių vertybių saugojimo, tyrimo, skaitmeninimo sąlygas bei prieinamumą visuomenei. Pasikeitus geopolitinei situacijai, buvo nuspręsta skirti daugiau lėšų muziejinių vertybių saugyklai, siekiant krizės atveju apsaugoti ypatingos vertės kilnojamasias kultūros vertybes. Taip pat dalis saugumo priemonių, susijusių su kultūros vertybių apsauga, bus įgyvendinama per NPP 10.4 uždavinį.

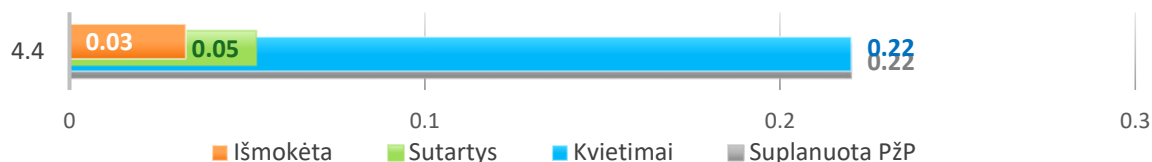
Įgyvendinant 4.6 uždavinį sprendžiama kultūros paveldo, kaip unikalių išteklių nepakankamo panaudojimo problema. Lietuvoje yra daug kultūros paveldo objektų (daugiau nei 20 000), kurie yra vertingi. Kultūros paveldo objektų atnaujinimo potencialą galima būtų panaudoti ekonominės plėtros didinimui, naujų veiklos sričių ir pajamų šaltinių, verslų ir darbo vietų kūrimui, darnaus turizmo vystymuisi. Finansavimas paveldo atnaujinimui remiasi tik ES lėšomis ir nedideliu finansavimu iš VB.

Rekomenduojama KM. Siekiant turėti tvarų kultūros paveldo objektų atnaujinimo ir įveiklinimo mechanizmą, rekomenduojama užtikrinant finansinės priemonės „Paveldas“ tęstinumą, įvertinti galimybes IP dotacijų sutaupymus nukreipti į šią priemonę. Programuojant 2028–2034 m. periodą, peržiūrėti subsidijų ir paskolų kultūros paveldo srityje finansavimo sąlygas, t. y. neteikti subsidijų paveldo valdytojų grupėms, kurios yra pajėgios imti paskolas, įvertinti ir tikslingai pritaikyti finansines paskatas imti paskolas (įvertinus paskatų poveikį „ex-ante“).

Sporto PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	0,22	Suplanuota	0.010
Paskelbti kvietimai	0,22	Išmokėta	0.008
Sudarytos sutartys	0,05		
Investuota	0,03		

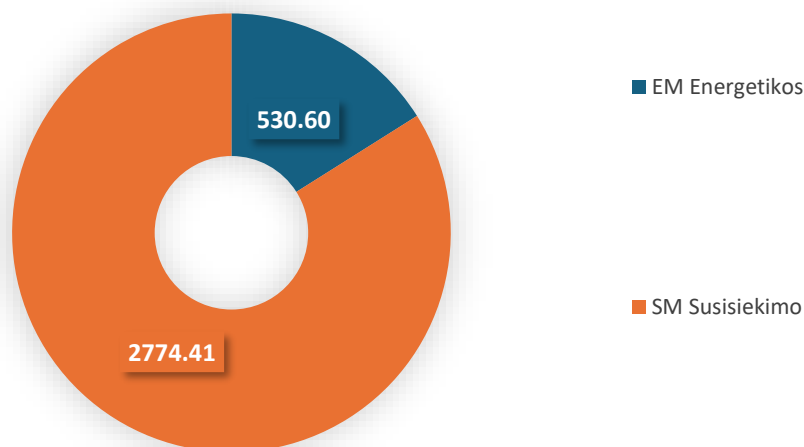
Sporto PP įgyvendinamas 4 tikslo 4.4. uždavinys: Siekti gausinti aukščiausius Lietuvos sporto pasiekimus. Uždaviniui įgyvendinti patvirtinta viena priemonė, kuri finansuojama iš VB lėšų. 2025 m. iš suplanuotų 10 tūkstančių eurų išmokėta 7,5 tūkstančiai eurų (75 proc.).

Nors Sporto PP patvirtinta dar 2022 m., tačiau iki šiol nėra parengtas šią PP įgyvendinančios „Patobulinti sporto sistemą nuo pagrindų iki aukšto meistriškumo“ pažangos priemonės aprašas bei nepradėtos veiklos. NPP 2023 m. ir 2024 m. ataskaitose buvo teiktos rekomendacijos ŠMSM parengti šią pažangos priemonę, tačiau dėl ŠMSM neapsisprendimo aprašas iki šiol neparengtas.

Rekomenduojama ŠMSM. Iki 2026 m. rugsėjo 30 d. Parengti pažangos priemonės „Patobulinti sporto sistemą nuo pagrindų iki aukšto meistriškumo“ aprašą bei pradėti suplanuotų veiklų įgyvendinimą.

5 TIKSLAS. Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį sujungiamumą

11 pav. Ministerijų PP 5 tikslui suplanuotos lėšos (mln. eurų)

Energetikos PP

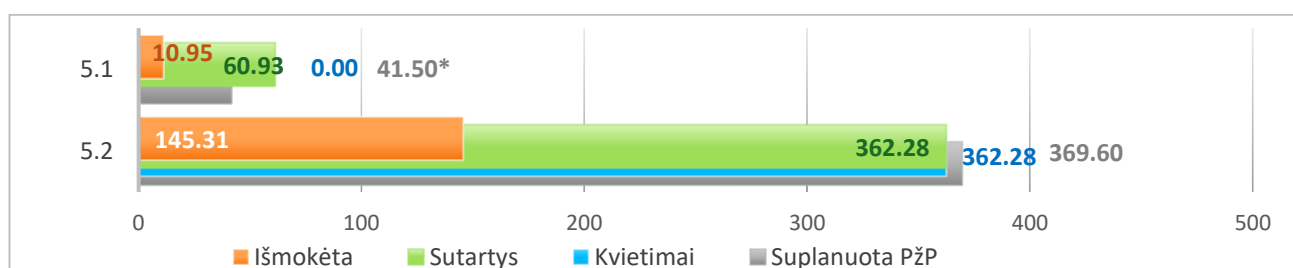
Skiriamas finansavimas:	mln. eurų
Patvirtintos priemonės	411,10
Paskelbti kvietimai	423,21
Sudarytos sutartys	423,21
Investuota	156,26

2025 metų asignavimai	
Suplanuota	60.63
Išmokėta	2.55

Energetikos PP įgyvendinami 5 tikslo uždaviniai:

5.1. Integruoti Lietuvos gamtinių dujų rinką į bendrą ES dujų rinką;

5.2. Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbui sinchroniniu režimu.

* Numatytos pažangos priemonės lėšos mažesnės nei paskelbta kvietimų ar pasirašyta sutarčių. Rengiant priemonės aprašą nuspręsta nurodyti tik tą projekto įgyvendinimo sumą, kuri dar liko išmokėti, t. y. neįtraukiant iki aprašo patvirtinimo suplanuotų lėšų. Tuo tarpu kvietimuose ir sutartyse buvo nurodyti bendrai suplanuoti projekto kaštai – tiek jau išmokėtos, tiek dar mokėtinos sumos.

Uždavinių įgyvendinimui numatytos dvi priemonės. 2025 metais išmokėtos lėšos tesiekia 4,2 proc. iš šiai PP numatytų 60,63 mln. eurų. Visas investicijas sudaro EITP lėšos.

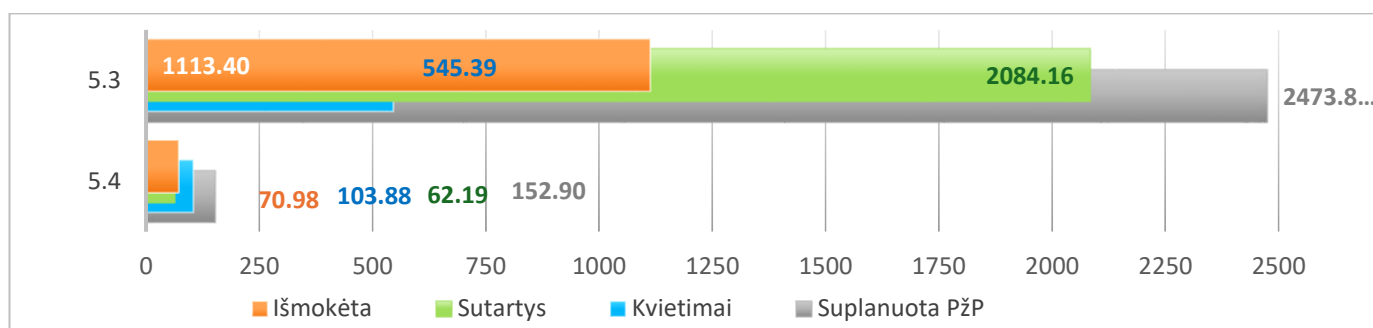
Susisiekimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	2 626,70	Suplanuota	435.02
Paskelbti kvietimai	649,27	Išmokėta	419.37
Sudarytos sutartys	2 146,35		
Investuota	1 184,38		

Susisiekimo PP įgyvendinami 5 tikslo uždaviniai:

5.3. Gerinti transporto junglumą šalies viduje, su ES valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, užtikrinti eismo saugumą;

5.4. Gerinti skaitmeninį junglumą ir didinti susisiekimo infrastruktūros panaudojimo efektyvumą bei sektoriaus kuriamą vertę.

* Sutarčių suma viršija kvietimų sumą, kadangi sutartys gali būti pasirašomos neskelbiant kvietimų.

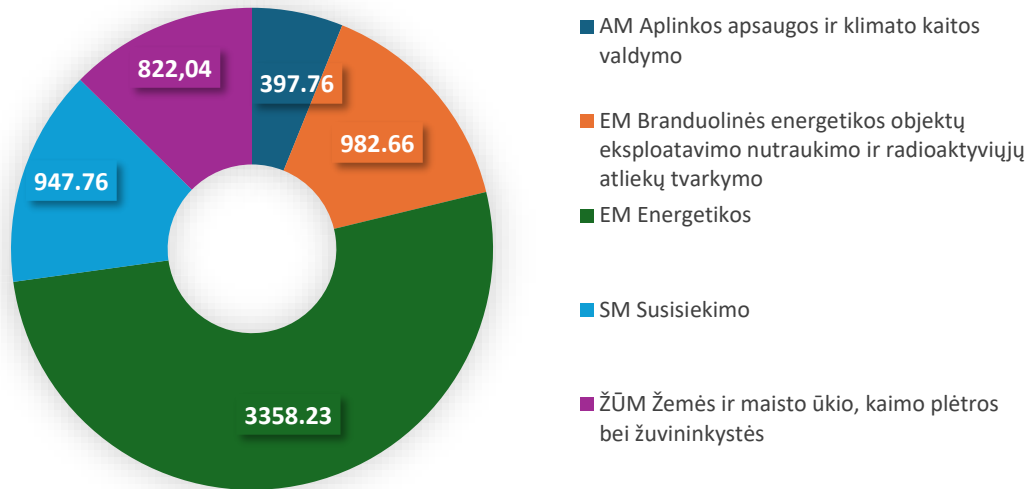
Šiai PP įgyvendinti vystomos 6 pažangos priemonės, kurios finansuojamos VB, IP, NKL ir EITP lėšomis. Finansinis įgyvendinimas sklandus: pasirašyta 82 proc. sutarčių. 2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 435,02 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota 96,4 proc. Didžiąją dalį investicijų sudaro EITP lėšos – 48 proc., IP – 37 proc., VB lėšos – 10 proc.

2022 m. Rusijai pradėjus karą Ukrainoje ir pasikeitus geopolitinei situacijai, itin išaugo poreikis stiprinti Europos šalių karinį mobilumą ir plėtoti dvejojo naudojimo infrastruktūrą. Lietuvos, kaip rytinės ES sienos valstybės, padėtis lemia didesnę atsakomybę užtikrinti, kad transporto infrastruktūra būtų pritaikyta greitam reagavimui ir nacionaliniu ir europiniu mastu.

Šioje srityje naujoms investicijoms skiriama virš 160 mln. eurų ES fondų lėšų, kelių ir geležinkelių infrastruktūros pritaikymui dvejojo naudojimo (civilinėms ir karinėms) reikmėms – stiprinant techninius parametrus, gerinant eismo saugumą ir pralaidumą TEN-T ir ne TEN-T tinkle, modernizuojant geležinkelių objektus bei užtikrinant greitą karinių ir civilinių pajėgų judėjimą pagal ES ir NATO standartus.

Rekomenduojama SM. Atsižvelgiant į tai, kad karinio mobilumo ir dvejojo naudojimo infrastruktūros projektai yra strategiškai svarbūs ir ilgai trunkantys, rekomenduojama kuo anksčiau pradėti rengti kvietimų dokumentus ir finansavimo sąlygas. Siekiant įgyvendinant NPP 5.3 uždavinio tikslus, dėti pastangas visus naujų veiklų kvietimus paskelbti iki 2026 m. birželio 1 d.

6 TIKSLAS. Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui

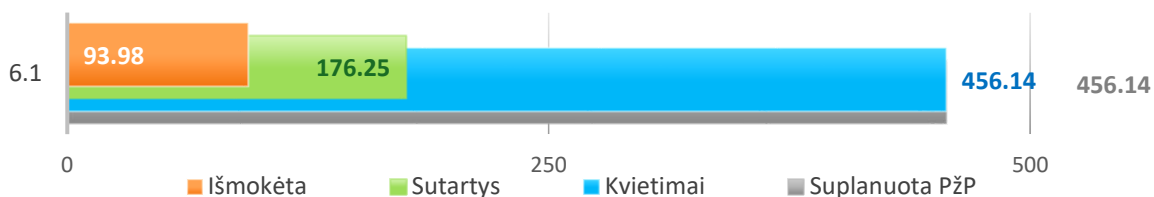
12 paveikslas. Ministerijų PP 6 tikslui suplanuotos lėšos (mln. eurų)

Susisiekimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	456,14	Suplanuota	65.62
Paskelbti kvietimai	461,76	Išmokėta	53.63
Sudarytos sutartys	176,25		
Investuota	93,98		

Susisiekimo PP įgyvendinamas 6 tikslo 6.1. uždavinys: Didinti energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių dalį ir alternatyvių degalų vartojimą transporto sektoriuje, skatinti darnų įvairiarūšį judumą ir mažinti transporto sukeltą aplinkos taršą.

Uždaviniui įgyvendinti patvirtintos 2 pažangos priemonės (3 priemonė yra regioninė, todėl informacija pateikiama prie 7 tikslo) 2025 metais išmokėtos lėšos siekia 81,7 proc. iš šiai PP numatytų 65,62 mln. eurų. Didžiąją investicijų dalį sudaro NKL subsidijos lėšos – 60,1 proc., Modernizavimo fondo lėšos – 30,8 proc., IP – 8,2 proc.

Miestų ir regionų viešasis transportas dažnai nėra patrauklus, nes dauguma naudojamų transporto priemonių yra apie 15–20 metų senumo. Remiantis naujausiais AB „Regitra“ skelbiamais duomenimis, Lietuvoje registruota apie 8,1 tūkst. autobusų, iš kurių tik apie 1,1 tūkst. naudoja alternatyviuosius degalus, o

didžioji dalis – apie 86 proc. – vis dar varomi dyzelinu, todėl kyla rizika neįgyvendinti Alternatyviųjų degalų įstatymo nuostatų, numatančių, kad nuo 2029 m. visas viešasis keleivių transportas turės naudoti alternatyviuosius degalus. Europos Sąjungos darnaus ir išmanaus judumo strategijoje numatyta, kad iki 2050 m. beveik visos kelių transporto priemonės turėtų tapti netaršios.

Vis dėlto pirmieji kvietimai regionams nepasiteisino – savivaldybių susidomėjimas buvo ribotas, viena pagrindinių priežasčių – nepalankios finansavimo sąlygos, palyginti mažas finansavimo intensyvumas. Be to, netaršių autobusų įsigijimas reikalauja ne tik didelių pradinių investicijų, bet ir papildomų išlaidų infrastruktūrai (pvz., įkrovimo stotelėms), todėl esamos sąlygos ne visais atvejais sudarė pakankamas paskatas aktyviai dalyvauti kvietimuose.

Siekiant atnaujinti viešojo transporto parką ir didinti netaršių transporto priemonių dalį, konkursiniam kvietimui geresnėmis sąlygomis skirta 60 mln. eurų ES fondų lėšų (kvietimai paskelbti 2026 m. sausio mėn.).

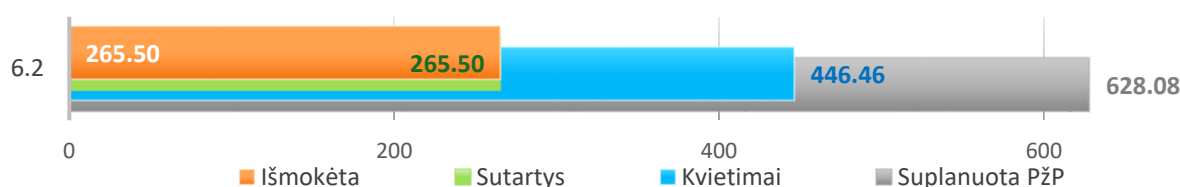
Tuo tarpu netaršių viešojo transporto priemonių įkrovimo infrastruktūros finansavimas šiuo metu vykdomas NKL plano lėšomis, o kadangi šios lėšos artėja prie pabaigos 2026 m., svarbios investicijos bus tęsiamos ES fondų lėšomis.

Rekomendacija SM. Siūloma kuo skubiau pradėti rengti kvietimo dokumentaciją ir, pasirašius NKL plano lėšomis finansuojamų projektų sutartis, skelbti naujus kvietimus finansuojamus ES fondų lėšomis, siekiant, kad projektų sutartys būtų sudarytos ne vėliau kaip iki 2026 m. pabaigos.

Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	628,08	Suplanuota	118.86
Paskelbti kvietimai	449,82	Išmokėta	118.76
Sudarytos sutartys	265,50		
Investuota	265,50		

Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės PP įgyvendinamas 6 tikslo 6.2. uždavinys: Plėtoti tvarų ir bioekonomikos principais paremtą ūkininkavimą visose žemės ūkio šakose.

Uždaviniui įgyvendinti pasitelktos 4 pažangos priemonės. 2025 m. suplanuoti asignavimai įvykdyti 100 proc. Didžioji dalis asignavimų – EŽŪFKP lėšos – 88,1 proc.

NKL plano lėšomis buvo numatyti finansuoti kvietimai (16 mln. eurų) pelkių (durpynų) hidrologinio režimo atkūrimui, tačiau jie nesusilaukė potencialių pareiškėjų susidomėjimo, dėl to 2025 m. buvo priimti sprendimai NKL plano lėšas persikirstyti Energetikos ministerijos ir Aplinkos ministerijos veikloms (fizinių asmenų elektros energijos kaupimo įrenginių įsirengimas bei miškų išpirkimo veikloms).

Energetikos PP

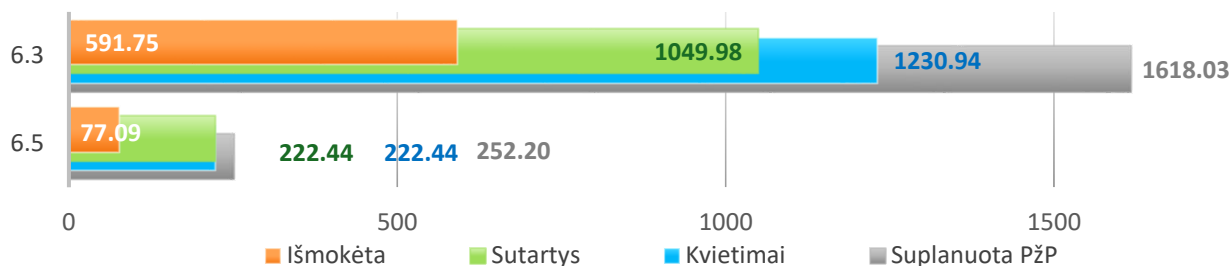
Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	1 897,23	Suplanuota	569.43
Paskelbti kvietimai	1 480,38	Išmokėta	352.50
Sudarytos sutartys	1 416,03		
Investuota	677,15		

Energetikos PP įgyvendinami 6 tikslo uždaviniai:

6.3. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje;

6.5. Didinti viešųjų centrinės valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo efektyvumą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių juose naudojimą.

Uždavinių įgyvendinimui patvirtintos 5 priemonės.

2025 metais išmokėtos lėšos siekia 61,9 proc. iš šiai PP numatytų 569,43 mln. eurų. Didžiąją investicijų dalį sudaro NKL subsidijos ir paskolos lėšos – 87,7 proc., IP – 6,1 proc.

Priemonės „Didinti AEI dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“ įgyvendinimas buvo paspartintas pakeitus finansavimo sąlygas ir praplėtus pareiškėjų ratą.

Didelė dalis investicijų Energetikos sektoriuje skiriama AEI, 2024 m. Lietuvoje AEI dalis bendrame galutiniame energijos suvartojime sudarė 35,41 proc. (2030 m. siekiama – 55 proc.). Spartus AEI diegimas iškelia nepakankamai greitos elektros tinklų pralaidumo plėtros problemas. Nors šios veiklos kvietimai paskelbti 2024 m., dėl užtrukusio valstybės pagalbos klausimų derinimo iki šiol nėra pasirašyta projektų sutarčių už 82,5 mln. eurų.

Rekomendacija EM. Siekiant spręsti tinklų pralaidumo problemas ir užtikrinti sklandžią elektros energijos iš AEI plėtrą, ypač svarbu kuo greičiau pradėti įgyvendinti pažangiųjų energetikos sistemų projektus, skirtus efektyvesniam elektros energijos paskirstymui vartotojams. Siūlome EM, bendradarbiaujant su Konkurencijos taryba ir CPVA, kuo skubiau rasti sprendimus dėl tinkamiausio valstybės pagalbos teisinio pagrindo taikymo ir užtikrinti galimybes pareiškėjams teikti projektų įgyvendinimo planus ne vėliau kaip iki 2026 m. II ketvirčio pabaigos, kad projektų sutartys būtų sudarytos.

Be to, siekiant spręsti dėl klimato kaitos daugėjančių tinklų atsijungimo atvejų ir didinti galimybes efektyviai išnaudoti integruojamus atsinaujinančius energijos išteklius, numatomos ES fondų investicijos (40 mln. eurų) į elektros linijų keitimą požeminais kabeliais labiausiai pažeidžiamose miškingose ir daugiausiai gyventojų elektros energija apimančiose vietovėse. Ši veikla susijusi su kritinės infrastruktūros atsparumo didinimu ir yra prioritetinga, todėl jos įgyvendinimo planavimas EM vykdomas sklandžiai ir sparčiai.

Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	2 477,24	Suplanuota	471.10
Paskelbti kvietimai	1 300,68		
Sudarytos sutartys	1 014,27	Išmokėta	183.15
Investuota	387,01		

Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo PP įgyvendinami 6 tikslo uždaviniai:

6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą;

6.6. Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams;

6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą;

6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą;

6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti;

6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę.

Uždavinių įgyvendinimui patvirtinta 10 priemonių. Priemonėse – „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“, kol kas nėra įgyvendinama, nors asignavimai praėjusiais metais buvo planuoti.

2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 471,1 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota mažiau nei pusė (38,9 proc.) Didžiąją dalį investicijų sudaro IP lėšos – 47,6 proc., NKL subsidijos – 24 proc., Klimato kaitos programos lėšos – 18,6 proc.

Dėl užsitęsusio sudėtingų valstybės pagalbos taikymo ir skaidrios konkurencijos užtikrinimo klausimų (kai siaurinamas pareiškėjų ratas) sprendimo 2025 m. vėlavo kvietimų, skirtų tekstilės, plastiko, maisto ir žaliųjų atliekų perdirbimo pajėgumų plėtrai, įgyvendinimas. Tekstilės ir plastiko atliekų kvietimai paskelbti tik 2025 m. spalio mėn., maisto atliekų kvietimas, nors paskelbtas 2023 m. pabaigoje, šiuo metu yra sustabdytas, o žaliųjų atliekų kvietimas dar nepaskelbtas. Dėl to pirmųjų dviejų veiklų paraiškų teikimas, taip pat likusių kvietimų atnaujinimas ar paskelbimas persikėlė į 2026 m., todėl vėluoja atliekų sektoriaus (6.10 uždavinio) veiklų išmokėjimai.

Rekomenduojama AM. Atsižvelgiant į tai, kad atliekų perdirbimo veiklos ypatingai svarbios, siekiant Atliekų direktyvos įpareigojimo padidinti pakartotiniam naudojimui parengiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, būtina spartinti veiklų kvietimų skelbimo, projektų įgyvendinimo planų vertinimo ir sutarčių sudarymo procesus. Siūlome ne vėliau kaip iki 2026 m. II ketvirčio pabaigos atnaujinti sustabdytą ir paskelbti likusį kvietimą ir užtikrinti visų kvietimo projektų sutarčių sudarymą iki 2026 m. gruodžio 31 d.

Taip pat įgyvendinant 6.8 uždavinį, t. y. siekiant apsaugoti buveinių ir paukščių apsaugai svarbias teritorijas, iš ES fondų lėšų skirta 24,75 mln. eurų kompensacijoms miškų savininkams išmokėti. Tačiau, vėluojama skelbti kvietimą, teikti projekto įgyvendinimo planus, nes pirmiau turi būti patvirtintas LRV nutarimas, įtvirtinantis kompensacijų už saugomose teritorijose nustatytus veiklos apribojimus apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką.

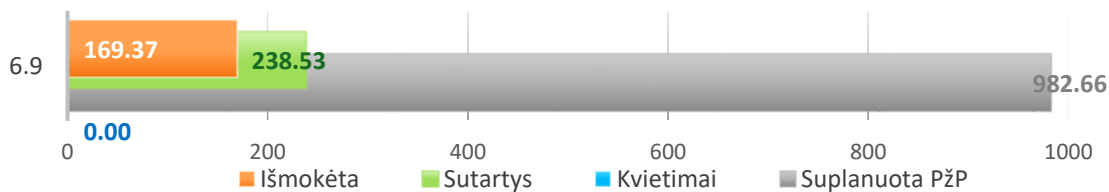
Rekomenduojama AM. Spartinti LRV nutarimo derinimo procesus, kad iki 2026 m. II ketvirčio pabaigos būtų paskelbtas kvietimas ir užtikrintas projekto sutarčių sudarymas iki 2026 m. gruodžio 31 d.

Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų
Patvirtintos priemonės	982,29
Paskelbti kvietimai	0,00
Sudarytos sutartys	371,82
Investuota	261,34

2025 metų asignavimai	
Suplanuota	104.55
Išmokėta	91.97

Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo PP įgyvendinamas vienas 6 tikslo uždavinys: 6.9. Saugiai nutraukti branduolinės energetikos objektų eksploatavimą ir sutvarkyti radioaktyviąsias atliekas. Patvirtintos ir pradėtos įgyvendinti visos 6 uždaviniui numatytos priemonės. Sutartys pasirašomos neskelbiant kvietimų.

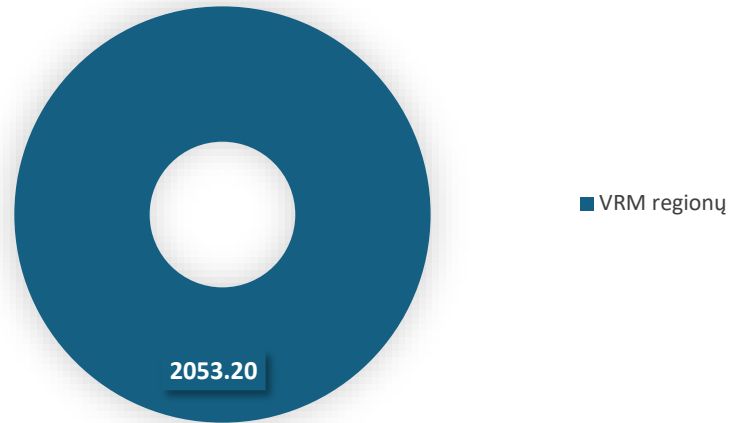

2025 m. biudžete šio uždavinio įgyvendinimui finansuoti buvo suplanuota 104,55 mln. eurų, iš kurių buvo investuota 88 proc. Visi asignavimai - iš Ignalinos programos lėšų.

Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimas vyksta etapais, todėl finansavimo sparta yra nuolat veikiamas esamos techninio elektrinės segmentų pasirengimo uždarymui būklės. Prognozuojama, kad finansavimo panaudojimo sparta tolygiai didės ir didžioji dalis elektrinės segmentų bus parengti uždarymui apie 2030–2033 m.

2025 m. buvo atlikta studija dėl smulkiųjų radioaktyviųjų atliekų darytojų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo po 2038 metų modelio sukūrimo. Ignalinos atominės elektrinės reaktoriaus išmontavimo terminas šiuo metu derinamas su Europos Komisija ir planuojamas nukelti iš 2038 m. į 2050 m., todėl šio modelio kūrimas ir susijusios priemonės įgyvendinimas pristabdyti.

7 TIKSLAS. Tvariai ir subalansuotai vystyti Lietuvos teritoriją ir mažinti regioninę atskirtį

13 pav. 7 tikslui suplanuotos lėšos remiantis PP (mln. eurų)

Regionų PP

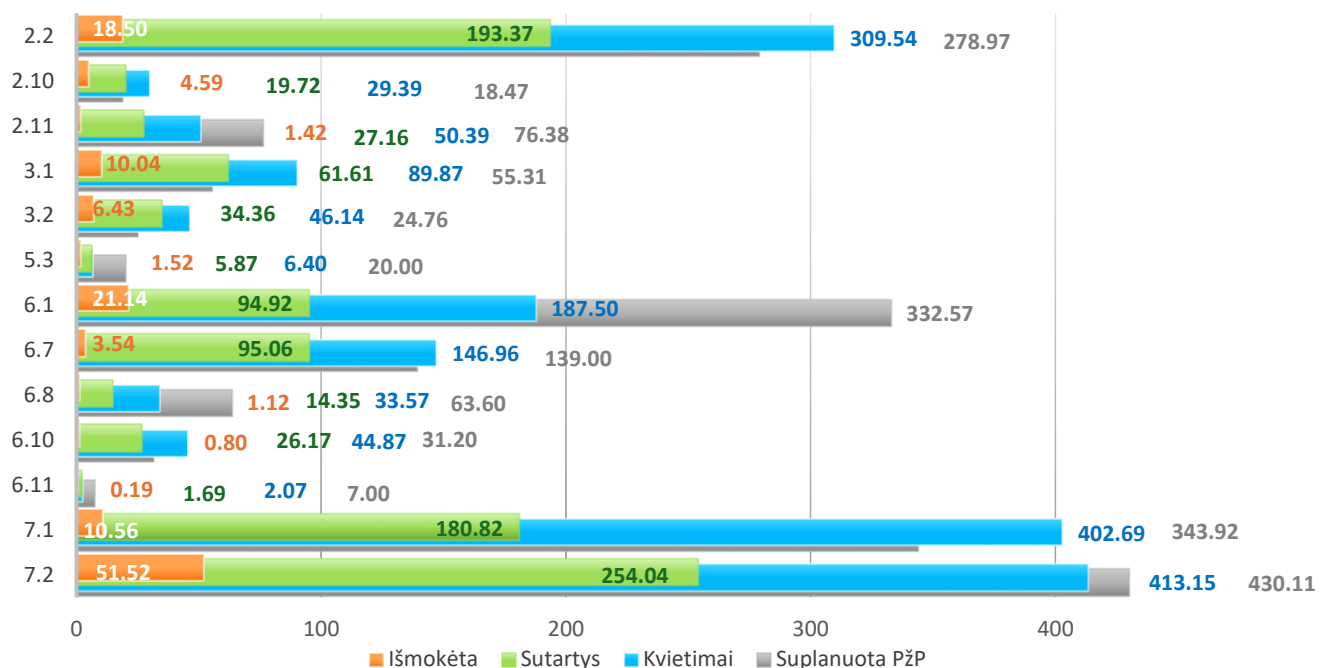
Skiriamas finansavimas:	mln. eurų
Patvirtintos priemonės	1 821,30
Paskelbti kvietimai	1 762,54
Sudarytos sutartys	1 009,13
Investuota	131,36

2025 metų asignavimai	
Suplanuota	200.90
Išmokėta	110.56

Regionų PP įgyvendinami 7 tikslo uždaviniai:

7.1. Stiprinti regionų ekonominį augimą, atsižvelgiant į jų potencialą;

7.2. Didinti darbo vietų pasiekiamumą ir viešųjų paslaugų prieinamumą visiems.

Taip pat šia PP įgyvendinamos 2.2, 2.10, 2.11, 3.1, 3.2, 5.3, 6.1, 6.7, 6.8, 6.10, 6.11 uždavinių regioninės priemonės.

2025 m. daug dėmesio skirta Regionų plėtros programai. 2025 m. biudžete šios PP įgyvendinimui finansuoti buvo suplanuota 200,9 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota šiek tiek daugiau nei pusė (55 proc.) Visas investicijas sudaro IP lėšos. <https://www.esinvesticijos.lt/>

2025 m. įgyvendinant Nacionalinio pažangos plano 7 tikslą – tvariai ir subalansuotai vystyti Lietuvos teritoriją ir mažinti regioninę atskirtį – regioninė politika pasiekė svarbų etapą: planavimo ciklas iš esmės užbaigtas, kvietimų apimtys viršijo suplanuotas lėšas, tačiau pagrindiniu iššūkiu išlieka investicijų sparta. 2025 m. pabaigoje regioninėse priemonėse paskelbta kvietimų už 104 proc. suplanuotų lėšų, pasirašyta sutarčių už 60 proc., tačiau išmokėta tik apie 8 proc. skirtų lėšų (kai bendras Investicijų programos vidurkis siekia apie 23 proc.). Tai rodo, kad kontraktavimas vyksta, tačiau realus projektų įgyvendinimas ir mokėjimų tempas atsilieka. Pagrindinės priežastys – projektų neparengtumas, užsitęsiantys viešieji pirkimai, projektavimo ir žemės klausimai bei riboti administraciniai ir finansiniai pajėgumai dalyje savivaldybių.

Įgyvendinant išipareigojimą regionams nukreipti 30 proc. ES fondų lėšų, 2025 m. regionų investicijoms papildomai skirta 152 mln. eurų suma, todėl bendra regionų planuojama suma pasiekė 1,75 mlrd. eurų. Papildomos lėšos skirtos vandenviečių infrastruktūros saugumui, socialinio būsto plėtrai ir priedangų bei ekstremaliųjų situacijų centrų stiprinimui. Siekiant, kad šios investicijos laiku pasiektų regionus, nustatytas aiškus darbų grafikas: ministerijos iki 2026 m. gegužės 15 d. turi patvirtinti plėtros programas ir finansavimo gaires, o regionų plėtros tarybos – iki 2026 m. birželio 30 d. suplanuoti papildomus projektus.

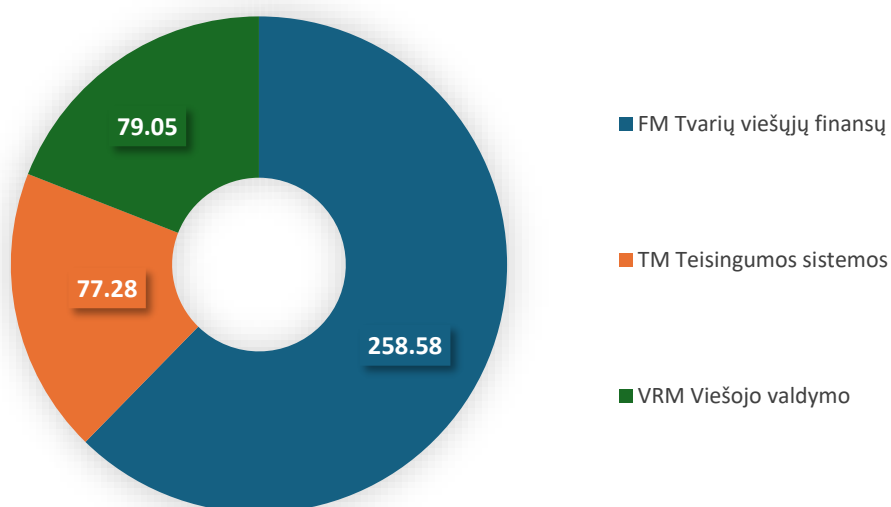
Kitas svarbus pokytis - EK patvirtinus IP keitimą, atsirado galimybė regioninių projektų finansavimo intensyvumą padidinti nuo 85 iki 95 proc. (Vilniaus m. – nuo 75 iki 85 proc.). Tai leis sumažinti savivaldybių finansinę naštą ir paspartinti projektų įgyvendinimą, ypač finansinius sunkumus patiriančiose savivaldybėse. Vis dėlto egzistuoja rizika, kad už tą pačią ES lėšų sumą bus įgyvendinta mažesnė fizinė projektų apimtis ir gali tekti derėtis su EK dėl nepasiektų stebėsenos rodiklių. Vertinant dabartinę situaciją, kai pagrindinė problema yra investicijų sparta, finansavimo intensyvumo didinimas laikytinas galimu spartinimo instrumentu, tačiau jį turėtų lydėti aktyvi VRM stebėseną.

Artėjant 2028–2034 m. finansavimo laikotarpiui svarbu įsivertinti, koks bus suplanuotų investicijų poveikis regionų sanglaudai. Šiuo tikslu VRM inicijavo išorės vertinimą, kurio išvadose atkreiptas dėmesys, regioninės pažangos priemonės prisidės tik prie dalies regionams (savivaldybėms) aktualių problemų ir jų priežasčių sprendimo, bei ribotai mažins regionų vystymosi atotrūkį. Tačiau išskirtos kelios sritys, kur suplanuotos investicijos padės sumažinti problemų mastą. Investicijos gana reikšmingai prisidės prie socialinio būsto pasiūlos didinimo gausioms šeimoms ir asmenims su negalia: RPPI suplanuoti įsigyti ar įrengti socialiniai būstai šalies mastu turėtų patenkinti apie 52 proc. esamo šių tikslinių grupių poreikio. Investicijos taip pat leis padidinti bendrojo ugdymo mokyklų, pritaikytų asmenims su negalia, dalį iki 20 proc., lyginant su 2024-2025 m. buvusiais 13 proc. Dėl suplanuotų investicijų, mokyklos transportu ar maršrutiniais autobusais negalinių pasinaudoti moksleivių dalis, optimistiniais skaičiavimais, šalies mastu sumažės iki 23 proc. (nuo 25 proc.). Mažesnis poveikis numatomas didinant gyventojų, prisijungusių prie nuotekų surinkimo sistemų, dalį, ribotas poveikis taip pat numatomas sprendžiant eismo saugumo problemas savivaldybių keliuose ir gatvėse.

Vertinime konstatuota, kad demografiniai, geopolitiniai ir su klimato kaita susiję pokyčiai ateityje kels daugialypius iššūkius, kuriems spręsti reikės sistemingo pasirengimo krizėms ir atsparumo stiprinimo. Taip pat daroma išvada, kad esama regioninio planavimo valdysena neužtikrina veiksmingo regioninės politikos tikslų planavimo ir įgyvendinimo, todėl 2028–2034 finansavimo periode ją reikia tobulinti, regionams suteikiant didesnę diskreciją spręsti, kuriose valstybės veiklos srityse ar vykdant kurias savivaldybių funkcijas keliami tikslai gali būti pasiekti geriausiai.

Rekomenduojama VRM. Užtikrinti sklandų 152 mln. eurų investicijų įgyvendinimą – koordinuoti ministerijų rengiamus teisės aktus, reikalingus naujų projektų planavimui ir užtikrinti, kad iki 2026 m. birželio 30 d. regionų plėtros planuose būtų patvirtinti su naujais veiksmais susiję pakeitimai. Tęsti aktyvų dialogą su savivaldybėmis ir regionų plėtros tarybomis dėl 2028–2034 m. finansavimo laikotarpio, siekiant anksti identifikuoti pagrindinius teritorinius poreikius, suformuoti strategiškai pagrįstas investicijų kryptis ir užtikrinti, kad būsimos intervencijos būtų orientuotos į kompleksinį regionų socialinį ir ekonominį vystymąsi.

8 TIKSLAS. Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą

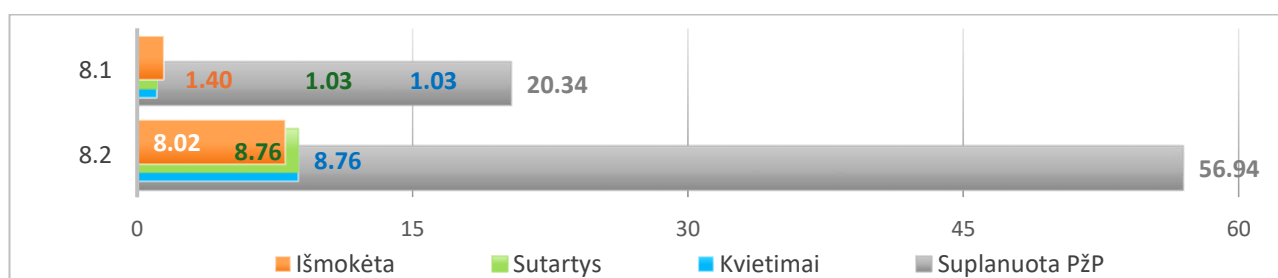
14 pav. Ministerijų PP 8 tikslui suplanuotos lėšos (mln. eurų)

Teisingumo sistemos PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai				
Patvirtintos priemonės	77,28	<table border="1"> <tr> <td>Suplanuota</td> <td>3.64</td> </tr> <tr> <td>Išmokėta</td> <td>3.21</td> </tr> </table>	Suplanuota	3.64	Išmokėta	3.21
Suplanuota	3.64					
Išmokėta	3.21					
Paskelbti kvietimai	9,79					
Sudarytos sutartys	9,79					
Investuota	9,42					

Teisingumo sistemos PP įgyvendinami 8 tikslo uždaviniai:

- 8.1. Didinti teisingumo sistemos efektyvumą ir veiksmingumą;
- 8.2. Didinti baudmių vykdymo sistemos efektyvumą.

Uždavinių įgyvendinimui patvirtintos 6 pažangos priemonės, jų įgyvendinimas finansuojamas VB ir tarptautinių finansavimo šaltinių lėšomis.

2025 m. biudžete šios PP įgyvendinimui finansuoti buvo numatyta 3,64 mln. eurų VB lėšų, iš kurių investuota 3,21 mln. eurų (88,2 proc.).

Siekiant užtikrinti NPP tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, dalį investicijų numatoma finansuoti 2021–2028 m. Europos ekonominės erdvės ir EEE/NOR finansiniai mechanizmai, tam skiriant iki 51,4 mln. eurų. Įgyvendinant EEE/NOR finansinių mechanizmų Teisingumo programą bus investuojama į kalėjimų infrastruktūrą, siekiant sukurti saugias ir orias įkalintų asmenų gyvenimo sąlygas laisvės atėmimo vietų

įstaigose, gerinamos darbuotojų darbo sąlygos, stiprinamos jų kompetencijos bei gerinama įkalintų asmenų resocializacijos kokybė. Taip pat bus investuojama į teismų bei prokuratūros efektyvumo, saugumo, nepriklausomumo ir atskaitingumo stiprinimą.

Prie NPP įgyvendinimo iš dalies prisideda teisinio reguliavimo priemonės bei tęstinės veiklos lėšomis įgyvendinami projektai.

Rekomenduojama TM:

1. Dėl ribotų finansavimo galimybių prioritetizuoti priemonėse numatytas veiklas. Keičiant Teisingumo sistemos PP įvertinti kai kurių pažangos priemonių būtinumą, jose numatytus siektinus rezultatus bei finansinių projekcijų paskirstymą tarp pažangos priemonių, kad būtų užtikrintas veiksmingas lėšų panaudojimas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad EEE/NOR finansinių mechanizmų lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo laikotarpis sąlyginai trumpas, užtikrinti, kad būtini dokumentai būtų parengti laiku, stebėti projektų įgyvendinimą.

3. Kartu su Nacionaline teismų administracija ir Generaline prokuratūra iki 2026 m. birželio 1 d. atnaujinti Teisingumo sistemos PP pažangos priemones, susijusias su EEE/NOR finansinių mechanizmų veiklų įgyvendinimu.

Viešojo valdymo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	79,05	Suplanuota	18.85
Paskelbti kvietimai	79,05	Išmokėta	10.43
Sudarytos sutartys	47,29		
Investuota	17,29		

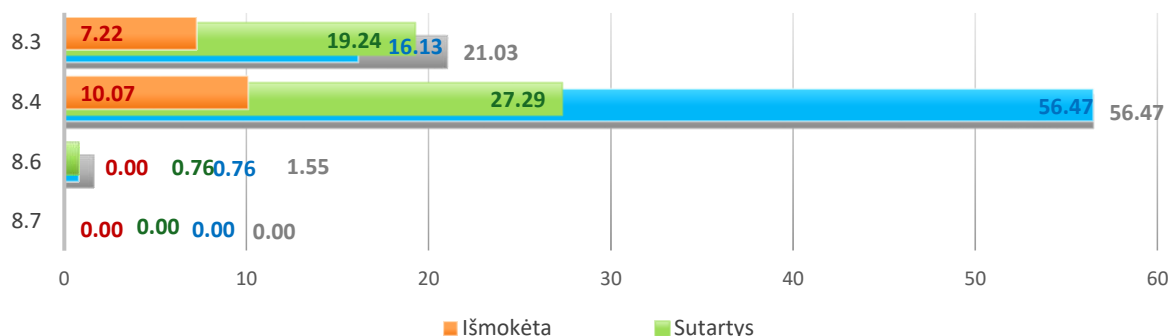
Viešojo valdymo PP įgyvendinami 8 tikslo uždaviniai:

8.3. Stiprinti žmogiškųjų išteklių valdymo sistemą viešojo valdymo institucijose;

8.4. Tobulinti viešojo valdymo sistemą, didinti jos efektyvumą ir atvirumą;

8.6. Gerinti viešojo valdymo institucijų teikiamų paslaugų kokybę, didinti jų prieinamumą ir patrauklumą;

8.7. Sukurti ir įgyvendinti veiksmingą regioninės politikos sistemą, sustiprinant regionų kompetencijas.

Viešojo valdymo PP įgyvendinti patvirtintos 5 pažangos priemonės. 2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 18,85 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota daugiau nei pusė (55,4 proc.) Didžiąją dalį investicijų sudaro IP lėšos – 69,73 proc., NKL subsidijos – 27,87 proc., VB – 2,4 proc.

Siekiant įgyvendinti NPP 8.4 uždavinį ir užtikrinti didesnę visuomenės įsitraukimą į vietos problemų sprendimą, 2025 metais vietos plėtros strategijų įgyvendinimui paskelbti 328 kvietimai už 34,59 mln. eurų ES lėšų. Pradėtos įgyvendinti visos 52 miestų vietos plėtros strategijos. Pasirašyta bendruomenės inicijuotos

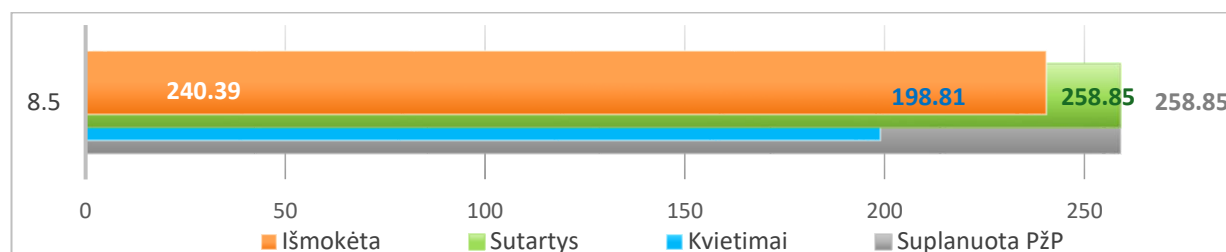
vietos plėtros projektų sutarčių už 16 mln. eurų. Įgyvendinta daugiau nei pusšimtis projektų, kurie mažina socialinę atskirtį, suteikia naujų galimybių jaunimui, vyresnio amžiaus žmonėms, žmonėms su negalia ir kitoms pažeidžiamoms grupėms. Atsižvelgiant į geopolitinės situacijos pokyčius, per vietos plėtros strategijas taip pat numatoma stiprinti vietos gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms, tam papildomai bus skirta 5 mln. eurų ES lėšų.

Rekomenduojama VRM. Įgyvendinant NPP 8.4 uždavinio tikslus paskelbti vietos gyventojų pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms kvietimus ne vėliau kaip iki 2026 m. IV ketvirčio pabaigos. Įgyvendinant NPP 8.4 uždavinį 2025 m. taip pat įgyvendinta pažangos priemonė “Sukurti sąlygas įtraukiam, visuomenės dalyvavimu ir duomenimis grįstam teisėkūros procesui”.

Tvarių viešųjų finansų PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	258,58	Suplanuota	76.98
Paskelbti kvietimai	201,19	Išmokėta	63.85
Sudarytos sutartys	258,58		
Investuota	176,54		

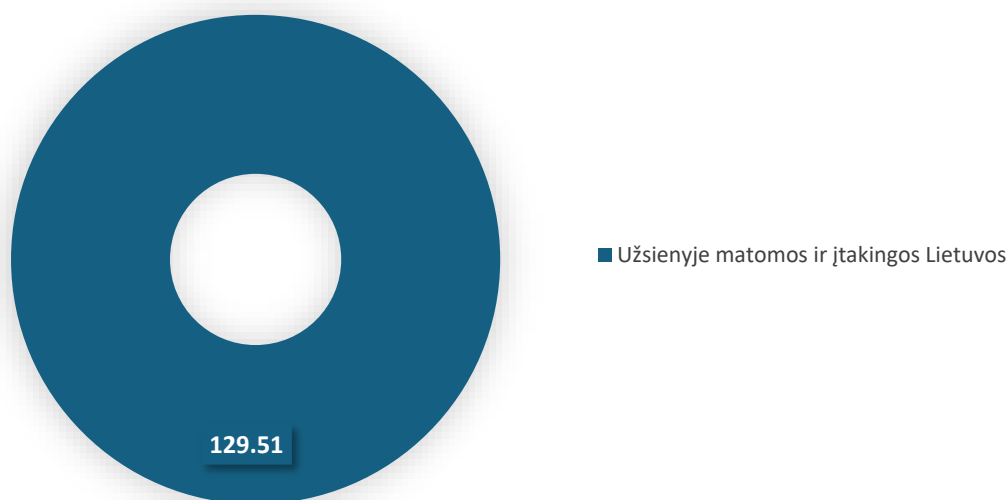
FM Tvarių viešųjų finansų PP įgyvendinamas vienas 8 tikslo uždavinys: **8.5**. Didinti viešųjų finansų ir valstybės turto valdymo ir panaudojimo efektyvumą. Uždavinio įgyvendinimui patvirtintos 4 pažangos priemonės.

2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 76,98 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota 83 proc. Didžiąją dalį investicijų sudaro VB lėšos – 79,3 proc., NKL subsidijos lėšos – 20,7 proc.

Įgyvendinant FM Tvarių viešųjų finansų PP pažangos priemones 2025 metais sėkmingai pasiekti suplanuoti NKL plano rodikliai. Visi projektai, reikalingi NKL plano rodikliams pasiekti, bus baigti 2026 metais.

9 TIKSLAS. Stiprinti Lietuvos įtaką pasaulyje ir ryšius su diaspora

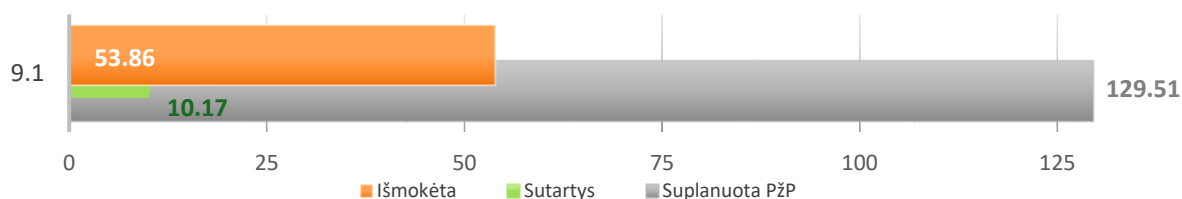
15 pav. Ministerijos PP 9 tikslui suplanuotos lėšos (mln. eurų)

Užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	129,51	Suplanuota	10.20
Paskelbti kvietimai*	0,00	Išmokėta	10.17
Sudarytos sutartys	10,17		
Investuota	53,86		

*- URM pati įgyvendina veiklas, todėl joms ne visada skelbiami kvietimai ir sudaromos sutartys.

Užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos PP įgyvendinamas 9 tikslo 9.1. uždavinys: Stiprinti atstovavimą Lietuvos interesams tarptautinėje erdvėje ir diasporos politiką. Uždavinio įgyvendinimui patvirtintos 3 pažangos priemonės, kurios įgyvendinamos VB lėšomis. 2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 10,2 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota 99,7 proc.

Pažangos priemonė „Didinti Lietuvos žinomumą ir įtaką tarptautinėje bendruomenėje“ nepradėta įgyvendinti. Šiai priemonei 2025 m. neskirta VB lėšų. Užsienio reikalų ministerija neplanuoja jos įgyvendinti ir 2026-2028 m.

2025 m. Lietuva nuosekliai tęsia paramą Ukrainai, vadovaudamasi Lietuvos išitraukimo į Ukrainos atstatymą ir atsigavimą gairėmis 2024-2027 m. Pagrindinės bendradarbiavimo kryptys apima Ukrainos institucijų stiprinimą, saugaus ir kokybiško švietimo užtikrinimą, nuo karo nukentėjusių asmenų fizinę ir psichosocialinę reabilitaciją bei reintegraciją, atsparios ir augančios ekonomikos kūrimą. Įgyvendinant

priemonę „Stiprinti vystomojo bendradarbiavimo sistemos, didinančios Lietuvos minkštąją galią, veiksmingumą“ per Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos fondą skirta 10 mln. eurų Ukrainos kritinės ir socialinės infrastruktūros atstatymo bei vystymo, techninės pagalbos ir kitų prie Ukrainos atsigavimo prisidedančių iniciatyvų įgyvendinimui kompensuoti.

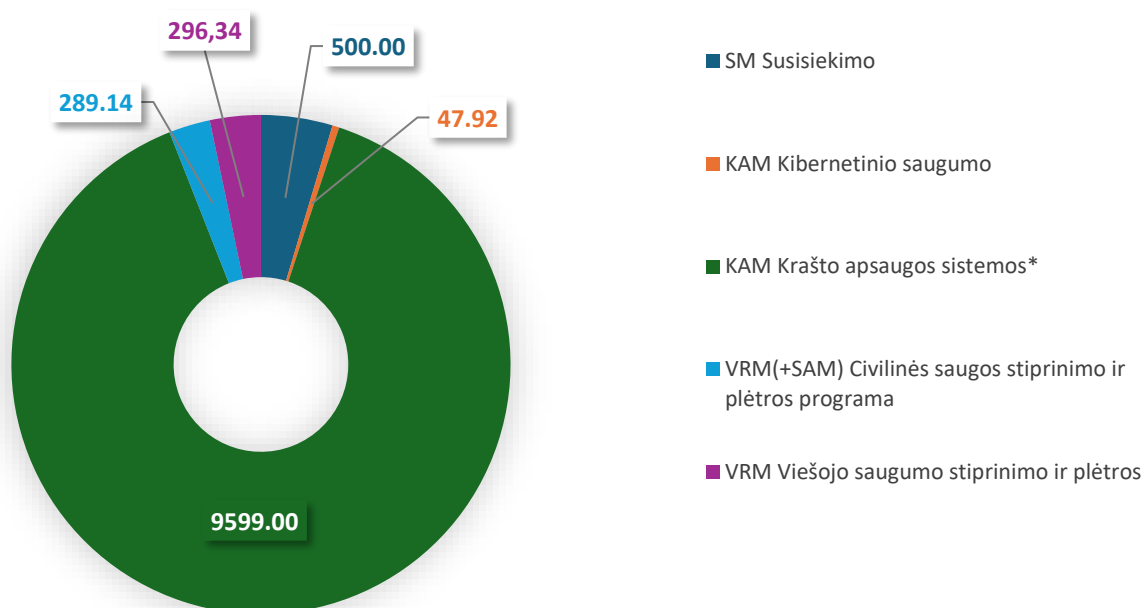
Taip pat įgyvendinama iniciatyva „Global Gateway“, kurios tikslas apjungiant vystomąjį bendradarbiavimą, prekybą ir investicijas pasaulyje kurti tvarią, patikimą ir kokybišką infrastruktūrą bei ekonominę gerovę. 2025 m. Nacionalinė vystomojo bendradarbiavimo komisija parengė rekomendacijas, kaip įgalinti Lietuvos verslą pasinaudoti Global Gateway teikiamomis galimybėmis.

Rekomenduojama URM:

1. Siekiant pilnavertiškai dalyvauti „Global Gateway“ 2028–2035 m. finansinėje perspektyvoje aktyviai bendradarbiauti, įtraukiant privatų sektorių į jau sukurtas verslo konsultacijų platformas, kuriant partnerystes su ES valstybėmis narėmis, turinčiomis patirties ES finansuojamų projektų įgyvendinime.

2. Atsižvelgiant į URM, kaip Ukrainos atkūrimo ir atstatymo koordinatorės, vaidmenį, įvertinti galimybę URM ilgainiui planuoti prie Ukrainos atstatymo prisidedančių kitų ministerijų investicijas, įtraukiant naujas pažangos priemones į Užsienyje matomas ir įtakingos Lietuvos plėtros programą ar plėtojant dabartinę URM Vystomojo bendradarbiavimo priemonę, papildant ją kitų ministerijų investicijomis Ukrainos atstatymui.

10 TIKSLAS. Stiprinti nacionalinį ir viešąjį saugumą

**Preliminariais duomenimis iki 2027 metų.*

16 pav. Ministerijų PP 10 tikslui suplanuotos lėšos (mln. eurų)

Krašto apsaugos sistemos stiprinimo PP

Krašto apsaugos sistemos PP įgyvendinami 10 tikslo uždaviniai:

10.1. Stiprinti Lietuvos kariuomenės kovinę galią ir atgrasymo potencialą;

10.3. Stiprinti visuomenės kritinį mąstymą ir atsparumą informacinėms atakoms bei informuotumą ir pasirengimą krizėms, mobilizacijai, gynybai ir pilietinam pasipriešinimui.

2024 m. kovo 20 d. LR Seimo nutarimu pritarė Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programai. Joje numatytas finansavimas krašto apsaugai sudaro 3 proc. BVP. Tačiau, atsižvelgiant į geopolitinę situaciją regione ir pasaulyje, Lietuvos krašto apsaugos sistemos sektoriui, kaip ir kitose regiono šalyse, išlieka aktualus iššūkis – nuolatinis gynybos stiprinimas, todėl būtinas ženkliai didesnis finansavimas. Numatoma, kad 2026 m. šalies gynybai skiriamas finansavimas sudarys 5,35 proc. BVP. Esminė sąlyga – politinių įsipareigojimų dėl gynybos finansavimo tvarumas. Siekiant užtikrinti sparčią ir darnią pajėgumų plėtrą, jų išlaikymą bei efektyvų personalo pritraukimą ir motyvavimą, būtinas pakankamas krašto apsaugos sistemos plėtros įgyvendinimo finansavimas.

Nepaisant sektoriaus ir įsipareigojimų svarbos, planavimas, organizavimas ir lėšų panaudojimas turi būti atliekamas efektyviai.

Lietuva yra viena iš šalių, labiausiai susiduriančių su Rusijos informacinėmis atakomis. Dezinformacijos kiekio lygis po karo Ukrainoje pradžios smarkiai išaugo bei pasikeitė Rusijos skleidžiamas naratyvas apie Lietuvą. Dezinformacija tapo agresyvesnė ir priešiškesnė, nukreipta prieš Lietuvos suverenitetą, vertybes ir aljansus. Trečdalis visuomenės negali identifikuoti dezinformacijos, yra pažeidžiama informaciniams manipuliavimams ir kelia iššūkį pilietiniam atsparumui.

Rekomenduojama KAM (kartu su VRM, KM, URM ir LRVK) įvertinti naujų intervencijų poreikį kovai su dezinformacija, kita neteisėta informacija bei manipuliacijomis.

Susisiekimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	0,00	Suplanuota	0.00
Paskelbti kvietimai	0,00		
Sudarytos sutartys	0,00	Išmokėta	0.00
Investuota	0,00		

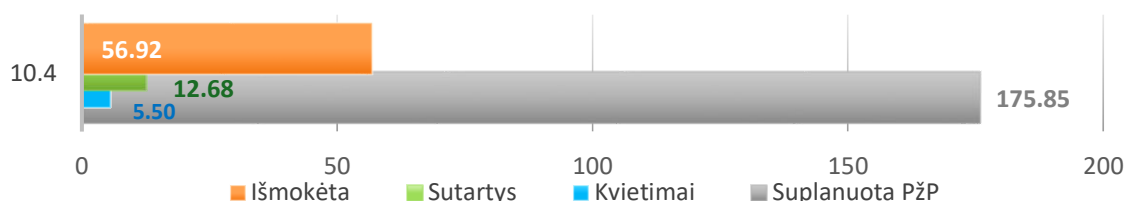
Susisiekimo PP įgyvendinamas 10 tikslo 10.2. uždavinys: Sukurti ir pritaikyti transporto infrastruktūrą, reikalingą tarptautiniam kariniam judumui. Ši uždavinį įgyvendinanti atskiros priemonės SM nenumato. Kelių ir geležinkelių infrastruktūros projektai, vadinami dvigubos paskirties (civiliam ir kariniam) mobilumui, įgyvendinami 5.3 uždaviniui priskiriamomis SM priemonėmis.

Civilinės saugos stiprinimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų	2025 metų asignavimai	
Patvirtintos priemonės	175,85	Suplanuota	17.06
Paskelbti kvietimai	5,50		
Sudarytos sutartys	12,68	Išmokėta	8.67
Investuota	56,92		

Civilinės saugos stiprinimo PP įgyvendinamas vienas 10 tikslo uždavinys: 10.4. Užtikrinti efektyvų krizių nacionalinio saugumo srityje ir ekstremaliųjų situacijų valdymą bei jų prevenciją.

Uždaviniui įgyvendinti patvirtintos 3 pažangos priemonės. 2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 17,06 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota pusė (50,8 proc.) Didžiąją dalį investicijų sudaro IP lėšos – 51,3 proc. ir VB lėšos – 48,7 proc.

Civilinei saugai aukšto lygio grėsmių ir pavojų riziką kelia padidėjusi karinių ir hibridinių grėsmių rizika, ekstremaliųjų situacijų pavojus dėl gamtinių veiksnių, bei branduolinių ir radiologinių incidentų grėsmė. Todėl civilinė sauga ir pilietinis atsparumas išlieka pažeidžiami Lietuvos nacionalinio saugumo sistemos komponentai.

Šalies civilinės saugos sistema tebėra nepakankamai nuosekli, centralizuota ir orientuota į praktinį veikimą, o savivaldybių pasirengimo lygis išlieka netolygus. Siekiant ilgalaikio tvarumo būtinos nuoseklios investicijos, kryptinga komunikacija ir aktyvesnė gyventojų įtrauktis – tai leistų užtikrinti didesnę visuomenės pasirengimą krizės akivaizdoje.

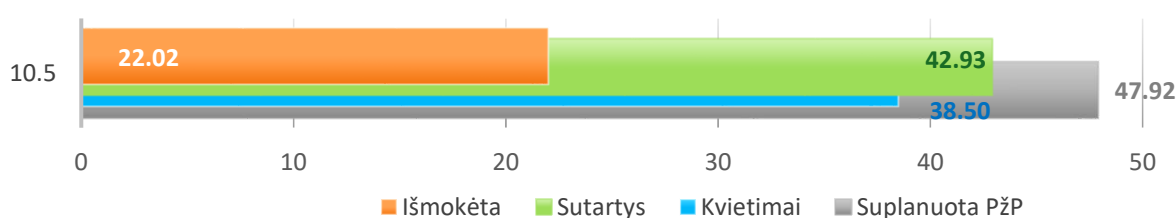
Civilinės saugos stiprinimo PP pažangos priemonės įgyvendinamos VB, Valstybės gynybos fondo, IP, EEE/NOR finansinių mechanizmų bei kitų tarptautinių fondų lėšomis. Įgyvendinant IP bus plečiama gyventojų perspėjimo sirenomis infrastruktūra ir sukurta daugiakanalė perspėjimo platforma. Įgyvendinant EEE/NOR finansinių mechanizmų Civilinės saugos programą bus investuojama į gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, evakuaciją, civilinės saugos tarnybų pajėgumų stiprinimą (kartu su pasirengimu apsaugoti kultūros vertybes ekstremaliųjų situacijų atvejais). Taip pat bus investuojama į sveikatos sistemos pasirengimo stiprinimą (ligoninių pasirengimą, skubios medicinos pagalbos komandų formavimą, psichologinį pasirengimą).

Kibernetinio saugumo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų		
Patvirtintos priemonės	47,92	<div style="text-align: center;">2025 metų asignavimai</div> Suplanuota } 34.48 Išmokėta } 19.26	
Paskelbti kvietimai	38,50		
Sudarytos sutartys	42,93		
Investuota	22,02		

Kibernetinio saugumo PP įgyvendinamas 10 tikslo 10.5 uždavinys: Stiprinti kibernetinį saugumą ir gynybą. Šį uždavinį įgyvendina viena pažangos priemonė.

2025 m. valstybės biudžete šios PP įgyvendinimui finansuoti buvo suplanuota 34,48 mln. eurų, iš kurių buvo investuota 19,26 mln. eurų, t. y. 55,9 proc. Didžiąją investicijų dalį sudaro NKL subsidijos lėšos – 89,5 proc., likusi dalis – Skaitmeninės Europos programos lėšos – 10,5 proc.

Pažangos priemonėje numatytos veiklos turi būti užbaigtos iki 2026 m. vidurio, o Kibernetinio saugumo PP apima laikotarpį iki 2030 m. Tarptautinė geopolitinė įtampa reikalauja nuolat atnaujinamų gynybos priemonių. Pastaraisiais metais įvykęs DI proveržis tapo galingu įrankiu tiek inovacijoms, tiek kibernetinėms grėsmėms. Tikėtina, kad kibernetinių grėsmių pobūdis vis keisis, augs jų mastas, todėl aplinka turi būti pasirengusi ir atspari tokioms grėsmėms. Keičiantis geopolitinei situacijai ir vykstant tarptautiniams ginkluotiems konfliktams, viešasis ir privatus sektorius turi būti pasiruošę bendradarbiauti, kad atremtų kibernetines atakas ir tam pasitelkti visas įmanomas priemones.

Rekomenduojama KAM. Atsižvelgiant į tai, kad pažangos priemonėje numatytos veiklos bus užbaigtos 2026 metais, bei į šiandieninę geopolitinę situaciją ir padidėjusį kibernetinių grėsmių pobūdį bei mastą, rekomenduojama KAM, siekiant užtikrinti šalies kibernetinio atsparumo tolesnį valdymą, įvertinti intervencijų tęstinumo po 2026 metų poreikį ir iki 2026 m. gruodžio 31 d. pateikti pasiūlymus FM.

Viešojo saugumo stiprinimo PP

Skiriamas finansavimas:	mln. eurų		
Patvirtintos priemonės	355,45	<div style="text-align: center;">2025 metų asignavimai</div> Suplanuota } 72.97 Išmokėta } 61.60	
Paskelbti kvietimai	344,66		
Sudarytos sutartys	335,82		
Investuota	224,69		

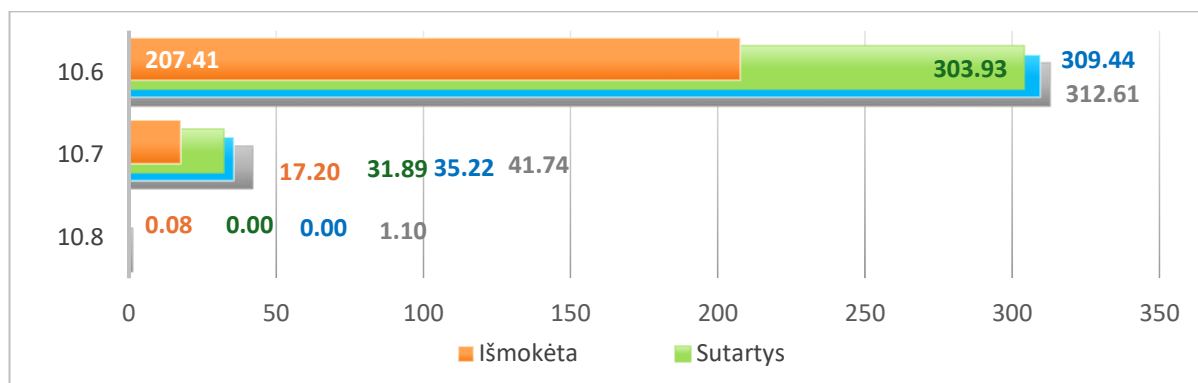
Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros PP įgyvendinami 10 tikslo uždaviniai:

10.6. Padidinti ES išorės sienos kontrolės veiksmingumą ir sustiprinti neteisėtos migracijos prevenciją ir kontrolę;

10.7. Mažinti sunkaus nusikalstamumo ir terorizmo grėsmes;

10.8. Didinti viešojo saugumo institucijų veiklos efektyvumą ir veiksmingumą.

Uždavinių įgyvendinimui patvirtintos 6 priemonės. 2025 m. biudžete šioms priemonėms buvo numatyta 72,97 mln. eurų asignavimų, iš kurių investuota 84,4 proc. Didžiąją dalį investicijų sudaro Integruotų sienų valdymo lėšos – 89,2 proc., Vidaus saugumo fondo lėšos – 10,7 proc.

Atsižvelgiant į pasikeitusią regiono saugumo situaciją po Rusijos pradėto karo prieš Ukrainą ir kylančias karines grėsmes, nuspręsta skirti daugiau lėšų viešojo saugumo stiprinimui. Siekiama užtikrinti viešojo saugumo institucijų ir jų pareigūnų aprūpinimą priemonėmis, atitinkančiomis dabartinį saugumo kontekstą. Pažangos priemonėje „Užtikrinti viešojo saugumo institucijų parengtį aktualioms grėsmėms“ numatytos naujos veiklos, skirtos sustiprinti viešąjį saugumą užtikrinančių institucijų pajėgumus atremti hibridines grėsmes, užtikrinti kritinės infrastruktūros objektų fizinę apsaugą ir prisidėti prie šalies gynybos. Šioms veikloms įgyvendinti numatyta skirti 16,5 mln. eurų 2021-2027 m. Investicijų programos lėšų.

Pažangos priemonės „Padidinti vidaus tarnybos patrauklumą ir pagerinti viešojo saugumo institucijų pareigūnų darbo sąlygas“, „Tobulinti vidaus tarnybos sistemos pareigūnų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo sistemą“ ir „Padidinti priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos efektyvumą“ yra patvirtintos, tačiau nėra pradėtos įgyvendinti, nes 2025 m. neskirta VB lėšų. Dalis priemonės „Padidinti priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos efektyvumą“ veiklų bus finansuojamos tarptautinių finansavimo šaltinių lėšomis.

Rekomenduojama VRM. Įgyvendinant NPP 10.8 uždavinio tikslus paskelbti visus naujų veiklų, skirtų sustiprinti viešąjį saugumą užtikrinančių institucijų pajėgumus atremti hibridines grėsmes, užtikrinti kritinės infrastruktūros objektų fizinę apsaugą ir prisidėti prie šalies gynybos, kvietimus ne vėliau kaip iki 2026 m. gruodžio 31 d.

2025 M. ATLIKTŲ NACIONALINIŲ PLĖTROS PROGRAMŲ VERTINIMŲ REZULTATŲ APŽVALGA

I Švietimo PP vertinimas

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos užsakymu atliktas 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1016, dalies - **Tūkstantmečio mokyklų programos įgyvendinimo vertinimas**.

Vertinimo tikslas. Įvertinti tarpinę „Tūkstantmečio mokyklų“ (TŪM) programos pasiektą pažangą bei pateikti rekomendacijas dėl tolesnio programos įgyvendinimo tobulinimo, atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, identifikuojant su programos sėkme ir įgyvendinimu susijusias rizikas.

Vertinimo objektas. NPP 3 tikslo 3.1 uždavinio ir Švietimo PP pažangos uždavinio Nr. 12-003-03-01-01 „Įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą“ suplanuotos TŪM programos vykdomos veiklos ir priemonės.

Vertinimo rezultatai. Atlikus vertinimą, pateiktos išvados, kad:

- Pagrindinis programos tikslas (mažinti pasiekimų atotrūkius) atitinka Lietuvos švietimo kontekstą, tačiau neįvardintas papildomas tikslas – skatinti mokyklų tinklo pertvarką – mažina rodiklių sistemos aiškumą.
- Tik du iš keturių pagrindinių rodiklių gerai atspindi programos tikslus, o rodikliai, susiję su tinklo pertvarka, neturi tiesioginės sąsajos su pagrindiniais uždaviniais.
- Savivaldybės teigiamai vertina decentralizuotą modelį (apie 80 proc.), tačiau susiduria su kompetencijų trūkumu viešųjų pirkimų srityje bei didele administracine našta.
- Nors ne visos veiklos užbaigtos, jau stebimi mokyklų ugdymo organizavimo pokyčiai, pedagogų kompetencijų augimas ir infrastruktūros plėtra.
- Tikėtina, kad bus pasiektos PUPP lietuvių kalbos ir matematikos rodiklių reikšmės, bet nebus pasiekti tikslai, susiję su jungtinėmis klasėmis ir mokinių skaičiumi vienam mokytoju.

Vertinimo rekomendacijos ir jų įgyvendinimas.

Įvertinus tarpinę „Tūkstantmečio mokyklų“ programos pažangą, pateiktos rekomendacijos (13) dėl programos tobulinimo:

- Dėl administracinių procesų ir metodikos optimizavimo (apima veiksmus, skirtus palengvinti programos valdymą ir užtikrinti duomenų tikslumą).
- Dėl kompetencijų stiprinimo ir tiesioginės pagalbos vykdytojams (veiksmai skirti padėti savivaldybėms ir mokykloms kokybiškiau įgyvendinti suplanuotas veiklas).
- Dėl rizikų valdymo ir nuolatinės stebėsenos (veiksmai, orientuoti į savalaikį problemų identifikavimą ir pagrindinių tikslų pasiekimą).
- Dėl rezultatų tvarumo užtikrinimo (siekiant užtikrinti, kad programos poveikis išliktų ir po jos pabaigos).

Įgyvendinant rekomendacijas:

- Patikslintas rodiklio, matuojančio mokinių pasiekimų atotrūkį, skaičiavimo aprašas, pakeista stebėsenos rodiklio aprašymo kortelė „Švietimo ar mokymo veiklos dalyvių skaičius“ (atsisakyta perteklinių reikalavimų renkamiems duomenims).
- Organizuotos konsultacijos programos partneriams, kuriose aptarti aktualiausi klausimai ir pateikti praktiniai pavyzdžiai susiję su pažeidimais. Organizuojami gyvi arba nuotoliniai susitikimai sričių (lyderystės, įtraukiojo, kultūrinio ir STEAM ugdymo) koordinatoriams, kuriuose dalinamasi patirtimi, gerąją praktiką ir ugdomos koordinatorių kompetencijos. Organizuojamos individualios konsultacijos.
- Peržiūrėtas ir supaprastintas savivaldybių pažangos planų keitimo procesas, paruoštas pavyzdinis lydraštis. Remiantis TŪM I srauto patirtimi, parengtos ir TŪM projekto tinklalapyje paskelbtos rekomendacijos apie efektyvų darbų organizavimą ir funkcijų pasiskirstymą.

- Vertinamos ketvirtinės savivaldybių pateiktos ataskaitos ir organizuojamos individualios konsultacijos vėlavimų rizikoms aptarti ir sprendimams priimti.

Rekomendacijų įgyvendinimas padėjo supaprastinti programos administravimą ir sutrumpinti pažangos planų keitimo procesus, taip sumažinant administracinę naštą savivaldybėms ir mokykloms. Tikslinės konsultacijos dėl viešųjų pirkimų bei individualus rizikų valdymas leidžia efektyviau spręsti vėlavimo problemas ir stiprinti vykdytojų kompetencijas, kas yra būtina „kietųjų“ investicijų įgyvendinimui. Nors šie operatyvniai pakeitimai gerina programos eigą, reikšmingas poveikis galutiniams rezultatams (mokinių pasiekimų rodikliams) bus matomas tik 2030 m.

Valstybės veiklos sritis	2025 metais atliktų nacionalinių PP vertinimų rekomendacijų skaičius (vnt.)	Įgyvendintų / įgyvendinamų rekomendacijų dalis (proc.)
švietimo, mokslo ir sporto	13	62

II Susisiekiimo PP vertinimas

Susisiekiimo ministerijos užsakymu atliktas 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekiimo ministerijos susisiekiimo plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 16 d. Nr. 245, dalies - **Keleivių vežimo viešojo kelių transporto priemonėmis ir keleivinio kelių transporto sistemos vertinimas**.

Vertinimo tikslas. Atlikti priemonių, skirtų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas keleivinio kelių transporto sektoriuje, tarpinį pažangos vertinimą. Vertinime siekiama nustatyti, kaip numatytos priemonės padeda vykdyti Lietuvos išipareigojimus pasiekti poveikio klimatui neutralumą iki 2050 m. ir pasiekti tarpinius 2030 m. tikslus.

Vertinimo objektas. Viešojo keleivinio kelių transporto sistemos priemonės, skirtos mažinti ŠESD emisijas: reguliacinės priemonės (teisės aktai, kurie reguliuoja transporto sektoriaus veiklą, saugumą ir poveikį aplinkai), finansinės priemonės (NPP 6 tikslo 6.1. uždavinį įgyvendinančių dviejų pažangos priemonių veiklos ir Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano (NEKSVP) priemonės, skirtos gerinti alternatyviųjų degalų infrastruktūrą, atnaujinti transporto priemones pagal žaliųjų pirkimų principus viešajame sektoriuje bei įgyvendinti darnaus judumo priemones) ir Šiaulių, Tauragės ir Vilniaus Darnaus judumo planų (DJP) priemonės, kurių tikslas - autobusų parko atnaujinimas (taršių priemonių keitimas netaaršiomis), viešojo transporto infrastruktūros sprendimai, didinantys patrauklumą vartotojams naudotis viešuoju transportu, ir paskatų visuomenei rinktis viešąjį transportą kūrimas.

Vertinimo rezultatai. Atlikus vertinimą, pateiktos išvados, kad:

- Atsižvelgiant į identifikuotus viešojo keleivinio kelių transporto sistemos tobulintinus aspektus ir finansinių priemonių, skirtų mažinti ŠESD emisijas, bei DJP atvejų tarpinio pažangos vertinimo rezultatus, viešojo keleivinio kelių transporto sistemos potencialas mažinti ŠESD emisijas nėra išnaudotas.

- Didžiąją kelionių kelių transportu dalį Lietuvoje sudaro kelionės automobiliais, o keleivių vežimas viešuoju transportu mažėja. Tai rodo, kad viešasis transportas ir kartu viešasis susisiekiimas autobusais nėra patrauklus pasirinkimas keleiviams, ir šis patrauklumas mažėja.

- Nepaisant įgyvendintų ŠESD mažinimo iniciatyvų, ŠESD emisijų kiekis transporto sektoriuje didėjo ir tolo nuo siektinos reikšmės.

- Reikšmingesniai proveržiui reikalinga ryžtingais, kryptingais ir nuosekliais veiksmais stiprinti viešojo keleivinio kelių transporto sistemos sąsajas su ŠESD emisijų mažinimo tikslais: glaudesniu socialiniu dialogu formuojant teisinę bazę ir paramos priemones, tarpinstituciniu bendradarbiavimu viešojo transporto duomenų srityje, reguliarių maršrutų nustatymo koordinavimu, politine valia mažinti kelionių automobiliais patrauklumą lygiagrečiai gerinant viešojo transporto paslaugų kokybę visoje Lietuvos teritorijoje.

Vertinimo rekomendacijos ir jų įgyvendinimas.

Vertinimo metu išryškėjusioms problemoms aspektams spręsti pateiktos rekomendacijos (5):

- Tobulinti viešojo keleivinio kelių transporto sistemos tikslų mažinant ŠESD emisijas įgyvendinimo monitoringą (siekiant užtikrinti visų įgyvendinamų DJP stebėseną ir stebėsenos rezultatų viešumą, padaryti DJP įgyvendinimo stebėsenos duomenų platformą prieinamą visiems).

- Užtikrinti tikslingą ir nepertraukiamą alternatyviųjų degalų ir transporto priemonių infrastruktūros plėtros finansavimą (siekiant įveikinti Darnaus judumo fondą (DJF), inicijuoti tarpinstitucines diskusijas dėl galimybių pritraukti papildomus finansavimo šaltinius, aktyvinti DJF tarybos veiklą).

- Tobulinti teisėkūros procesą, naudojant poveikio vertinimus ir užtikrinant efektyvias viešąsias konsultacijas (inicijuojant ir rengiant valdymo srities teisės aktų ir jų pakeitimo projektus, išlaikyti bendrą ŠESD emisijų mažinimo politikos kryptį ir iš anksto įvertinti realaus teisės aktų nuostatų įgyvendinimo galimybes ir terminus, naudoti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo instrumentą, plėsti bendradarbiavimo, mažinant ŠESD emisijas, formatų įvairovę (diskusijas, ekspertines verslo įmonių ir nevyriausybinių organizacijų, vienijančių įvairių poreikių asmenis, konsultacijas, patirties mainų renginius, įtraukiant ir savivaldybes).

- Didinti Lietuvos viešojo keleivinio kelių transporto sistemos patrauklumą keleiviams (užtikrinti realų Kelių transporto kodekso nuostatų dėl viešųjų paslaugų teikimo tolimojo susisiekimo maršrutuose įgyvendinimą, siekiant suteikti galimybę keleiviams planuoti keliones skirtingomis transporto rūšimis, sukurti integruotą viešojo transporto kelionių planavimo sistemą).

- Siekiant ŠESD emisijų mažinimo tikslų, susijusių su autobusų parko atnaujinimu, atsižvelgti į naujas aplinkybes dėl pakitusios geopolitinės situacijos (inicijuoti diskusiją dėl galimybių nustatyti nacionalinio saugumo reikalavimus įsigyjamai įrangai ir viešojo transporto priemonėms, atsižvelgiant į galimos ekstremaliosios situacijos aplinkybes, numatyti priemonių, padėsiančių valdyti pakitusios geopolitinės situacijos rizikas, planą).

Vertinimo rekomendacijoms įgyvendinti parengtas veiksmų planas, kuriame numatytos priemonės, užtikrinančios:

- Savivaldybių savalaikio duomenų apie viešąjį transportą pateikimo į DJP įgyvendinimo stebėsenos duomenų platformą koordinavimą, stebėsenos vykdymo ir reikalingų priemonių problemoms spręsti užtikrinimą, Susisiekimo ministerijos tinklalapyje periodiškai atnaujintos Darnaus judumo duomenų švieslentės skelbimą.

- Darnaus judumo fondo (DJF) įveiklinimą (įvairiuose formatuose pristatant DJF poreikius ir galimybes), bent vienos naujos finansuotinos veiklos įtraukimą.

- Lietuvos Respublikos Kelių transporto kodekso įgyvendinamųjų teisės aktų, susijusių su viešosiomis paslaugomis tolimojo susisiekimo maršrutuose, patvirtinimą, teisės aktų dėl integruotos kelionių planavimo ir vieningo bilieto sistemos sukūrimo pakeitimą teisės aktų, susijusių su transporto sektoriaus ŠESD mažinimu, peržiūrą ir keitimą, atsižvelgiant į NEKSVP transporto sektoriaus ŠESD mažinimo priemonių vertinimo rezultatus.

Nurodytų priemonių įgyvendinimas leis realiu laiku vertinti esamą darnaus judumo priemonių įgyvendinimo situaciją ir darnaus judumo rodiklių pasiekimą, prisidės prie autobusų parko atnaujinimo, paskatų gyventojams dažniau rinktis viešąjį transportą vietoj asmeninio automobilio sukūrimo ir iki 2030 metų ŠESD emisijos transporto sektoriuje sumažėjimo 14 proc.

Valstybės veiklos sritis	2025 metais atliktų nacionalinių PP vertinimų rekomendacijų skaičius (vnt.)	Įgyvendintų / įgyvendinamų rekomendacijų dalis (proc.)
transporto ir ryšių	5	100

III. Horizontalūs intervencijų vertinimai, apimantys įvairių nacionalinių plėtros programų intervencijas

Finansų ministerijos, nacionalinės koordinuojančios institucijos, užsakymu atliktas 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės (EEE) ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų galutinis vertinimas.

Vertinimo tikslas. Nustatyti 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų investicijų rezultatyvumą ir poveikį, siekiant tinkamai atsiskaityti už investicijų panaudojimą, pagerinti jų panaudojimą ateityje bei informuoti suinteresuotas institucijas ir visuomenę.

Vertinimo objektas. 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų programų (iš viso 6 programų: „Sveikatos apsauga“, „Kultūra“, „Aplinkosauga, energetika, klimato kaita“, „Teisingumas ir vidaus reikalai“, „Verslo plėtra, inovacijos ir MVĮ“ ir „Baltijos mokslinių tyrimų programa“) investicijos.

Vertinimo rezultatai. Atlikus vertinimą, pateiktos išvados:

- Programos įgyvendintos aukštu rezultatyvumu, dauguma rodiklių pasiekti ar viršyti. Tai lėmė didelė paslaugų paklausa, veiksmingas lėšų valdymas ir naudingos investicijos į įrangą. Didžiausi iššūkiai kilo dėl vėlyvos projektų pradžios, infliacijos poveikio ir žmoniškųjų išteklių trūkumo. Be to pastebėta, kad kai kurie rodikliai buvo per mažai ambicingi, palyginti su faktiniu dalyvių pajėgumu.

- Investicijos sukūrė reikšmingą teigiamą poveikį instituciniam stiprinimui, viešųjų paslaugų prieinamumui regionuose ir sisteminiams pokyčiams sveikatos, kultūros, teisingumo bei mokslinių tyrimų srityse. Verslo srityje poveikis vertinamas kaip teigiamas dalyvavusioms įmonėms, tačiau bendram šalies ekonomikos augimui jis buvo ribotas dėl mažo finansuotų projektų skaičiaus.

- Sukurtų rezultatų tęstinumas vertinamas palankiai, ypač ten, kur projektų rezultatai integruoti į strategijas ir teisinę bazę arba pagrįsti tvirtomis tarptautinėmis partnerystėmis. Tačiau ilgalaikė tvarumo sąlyga - nuolatinis valstybės ar ES finansavimas, be kurio dalis iniciatyvų gali būti sunkiai išlaikomos.

Vertinimo rekomendacijos ir jų įgyvendinimas. Atlikus vertinimą pateiktos rekomendacijos (36) dėl:

- Finansinių mechanizmų ar kitų finansavimo šaltinių lėšų investicijų į programose nustatytas sritis poreikio ateityje;

- EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų investicijų įgyvendinimo ir administravimo gerinimo ateityje.

Vertinimo rekomendacijas įgyvendina Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Kultūros, Aplinkos, Teisingumo, Ekonomikos ir inovacijų, Švietimo, mokslo ir sporto bei Finansų ministerijos:

- Įgyvendintos rekomendacijos, susijusios su svarbiausiomis pasiteisinusiomis paslaugomis (Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų modelis išplėstas į papildomas savivaldybes, Multidimensinė šeimos terapija pilnai finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų, „Vienos stotelės“ centrų modelis pripažintas efektyviu ir integruotas į savivaldybių savarankiškas funkcijas, parengtos oficialios veiklos rekomendacijos). Taip pat patikslintos rodiklių formuluotės, siekiant vengti „poveikio tipo“ rodiklių ten, kur reikia matuoti tiesioginius intervencijos rezultatus.

- Didžioji dalis rekomendacijų, apimančių infrastruktūros atnaujinimą, skaitmenizaciją bei pasirengimą 2021–2028 m. finansiniam laikotarpiui yra įgyvendinamo stadijoje ir planuojamos įgyvendinti iki 2030 metų.

- Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad dalis rekomendacijų nebus įgyvendinamos dėl finansavimo trūkumo, pasikeitusios geopolitinės situacijos ar pasikeitusių poreikių.

Vertinime pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas ir pasiteisinusių veiklų integravimas tiesiogiai lemia į Nacionalinį pažangos planą ir plėtros programas įtraukiamas priemonės, taip pat prisideda prie jų finansavimo užtikrinimo iš valstybės biudžeto ar Europos Sąjungos fondų lėšų.

Rekomendacijų įgyvendinimo rezultatai sukuria dvigubą poveikį: viena vertus, jie prisideda prie valstybės valdymo procesų optimizavimo, supaprastindami administravimo procedūras ir duomenų

stebėsenos mechanizmus; kita vertus, jie stiprina viešąsias paslaugas, sudarydami prielaidas infrastruktūros atnaujinimui, skaitmenizacijos plėtrai ir specialistų kompetencijų stiprinimui.

Valstybės veiklos sritis	2025 metais atliktų vertinimų rekomendacijų skaičius (vnt.)	Įgyvendintų / įgyvendinamų rekomendacijų dalis (proc.)
Sveikata, Socialinė apsauga ir užimtumas, Kultūra ir visuomenės informavimas, Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas, Teisingumas, Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai, Švietimas, mokslas ir sportas, Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas	36	64

Finansų ministerijos, 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos vadovaujančiosios institucijos, užsakymu atliktas 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos įgyvendinimo tarpinis vertinimas.

Vertinimo tikslas. Nustatyti 2021–2027 metų Europos Sąjungos investicijų programos (IP) įgyvendinimo pažangą ir politikos tikslų pasiekimo lygį, siekiant tobulinti investicijų panaudojimą ir tinkamai pasirengti IP vidurio peržiūrai.

Vertinimo objektas. Vertinimo objektas apima visus 5 ES Bendrųjų nuostatų reglamento 5 straipsnio politikos tikslus; apima visą IP (5 IP prioritetus ir 4 IP specialiuosius prioritetus, išreikštus 29 konkrečiais uždaviniais); apima investicijas, suplanuotas atskiriems Lietuvos regionams (Sostinės regionui bei VVL) ir taip pat apima absoliučią daugumą (9 iš 15) valstybės veiklos sričių.

Atsižvelgiant į tai, kad NPP numatytiems valstybės raidos pokyčiams įgyvendinti naudojamos ES, kitų tarptautinių šaltinių bei nacionalinio biudžeto lėšos, skaičiuojama, kad santykinė finansinė IP reikšmė ir prisidėjimas prie NPP sudaro apie 43 proc. nuo projekcinių NPP investicijų visam NPP įgyvendinimo laikotarpiui.

Vertinimo rezultatai. Atlikus vertinimą, pateiktos išvados rodo, kad:

- Labiausiai ES fondų investicijos prisidės siekiant NPP 2, 3 ir 6 tikslo. O didžiausias intervencijų indėlis prognozuojamas NPP uždaviniams, kuriais siekiama pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir sveikatos atsparumą grėsmėms, darbo ieškančių asmenų įsidarbinimo galimybes ir užimtumo rėmimo sistemos veiksmingumą ir efektyvumą, pedagogų profesijos patrauklumą, jų rengimo ir kompetencijų tobulinimo sistemą, elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, pramonės perorientavimą link klimatui neutralios ekonomikos, sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklas ir psichologinį (emocinį) visuomenės atsparumą, visuomenei reikšmingo kultūros ir tautinio paveldo gaivinimą ir naudojimą, gebėjimą prisitaikyti ir padidinti atsparumą klimato kaitos pokyčiams.

- Suplanuotos intervencijų kryptys išlieka aktualios, tačiau geopolitiniai, ekonominiai ir technologiniai pokyčiai lemia poreikį plėsti investicijas į dirbtinio intelekto sprendimus, gynybos ir saugumo technologijas (STEP) bei visuomenės pasirengimą ekstremalioms situacijoms. Šios sritys tampa strateginėmis ir turėtų būti labiau akcentuojamos programoje.

- Didžiausia investicijų dalis – apie 47 proc. – nukreipta į socialinę plėtrą. Tai akivaizdu tiek nacionaliniu, tiek regioniniu lygmeniu, kur dominuoja socialinės ir turizmo intervencijos. Vis dėlto regioniniuose planuose trūksta aiškesnio specializavimo, ekonominio augimo ir aplinkosaugos orientacijos, o daug intervencijų yra panašaus pobūdžio.

- Nors investicijų suderinamumas užtikrinamas, planavimo procese išlieka per didelis abstraktumas. Daug dėmesio skiriama dvigubo finansavimo prevencijai, tačiau per mažai – sinergijų tarp sektorių identifikavimui, nors jos galėtų sustiprinti programos poveikį.

- Stebėsenos sistema vertinama kaip logiška ir subalansuota. Vis dėlto nustatyti techniniai trūkumai: kai kurių bendrųjų rodiklių taikymas nėra tinkamas, o panašių veiklų formuluotės skiriasi, apsunkindamos duomenų palyginamumą ir rezultatų analizę.

- Informacija potencialiems pareiškėjams (pvz., svetainėje *esinvesticijos.lt*) nėra pakankamai pritaikyta jų poreikiams, trūksta patogių paieškos įrankių bei automatizuotų konsultavimo sistemų.

Vertinimo rekomendacijos ir jų įgyvendinimas. Atlikus vertinimą pateiktos rekomendacijos (49) dėl: investicijų tinkamumo, suderinamumo, tikėtino poveikio, rodiklių sistemos.

Vertinimo rekomendacijas įgyvendina Aplinkos, Ekonomikos ir inovacijų, Energetikos, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Švietimo, mokslo ir sporto, Vidaus reikalų bei Finansų ministerijos.

- Įgyvendintos rekomendacijos, susijusios su regionų gebėjimu planuoti investicijas pagal realius poreikius (atnaujinti regionų planai), duomenimis grįsto planavimo ir stebėsenos plėtra (pakartotinės analizės, specializuoti stebėsenos įrankiai investicijų planavimui, viešai skelbiami duomenys stebėsenai), sąlygų efektyviau diegti AEI sprendimus užtikrinimu (papildomas finansavimas energijos kaupimo įrenginiams gyventojams, įtvirtinti leidimai integruoti atsinaujinančius energijos išteklius), papildomų lėšų civilinei saugai stiprinti skyrimu ir įsisavinimu (civilinės saugos mokymai, investicijos į priedangų įrengimą), administravimo ir metodinės pagalbos gerinimu (atnaujintas *esinvesticijos.lt*, pagerinta metodinė informacija).

- Nemaža dalis rekomendacijų aktyviai vykdoma, siekiant geriau pritaikyti investicijas prie geopolitinių pokyčių ir technologinės pažangos.

Vertinimo rekomendacijų įgyvendinimas padeda užtikrinti, kad IP veiksmai būtų tiesiogiai susieti su NPP strateginiais tikslais, prisideda prie IP administravimo procesų optimizavimo, mažina administracinę naštą pareiškėjams ir didina investicijų valdymo skaidrumą.

Be to, įgyvendinami pokyčiai stiprina Investicijų programos intervencijų ir nacionalinių reformų tarpusavio suderinamumą, užtikrindami tvaresnę ir efektyvesnę lėšų panaudojimą siekiant šalies socialinės ir ekonominės pažangos iki 2030 metų.

Valstybės veiklos sritis	2025 metais atliktų vertinimų rekomendacijų skaičius (vnt.)	Įgyvendintų / įgyvendinamų rekomendacijų dalis (proc.)
Sveikata, Socialinė apsauga ir užimtumas, Kultūra ir visuomenės informavimas, Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas, Energetika, Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai, Transportas ir ryšiai Švietimas, mokslas ir sportas, Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas.	49	82